

**Institut Català
d'Arqueologia Clàssica**
Memòria 2024

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n, 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33
www.icac.cat – info@icac.cat

Tarragona, maig del 2025

Coordinació editorial: Publicacions ICAC

Imatge de coberta: materials sobre Arqueologia Ambiental del laboratori didàctic ArqueoPirenaia Lab (FECYT, FCT-21-17298), creat per la UTIS i l'equip d'Arqueologia dels Paisatges Culturals i Paleoambient del GIAP; s'observen reproduccions 3D de mostres microscòpiques de carbons, fitxes interpretatives d'antracologia, mostres des troncs seccionats i làmines primes per a l'anàlisi micromorfològica.

Disseny i maquetació: Francesc Farré

Dipòsit Legal: T. 507-2014

Taula de continguts

 L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica	05 Presentació 06 Missió 07 Salutació del director
 Governança i organització	10 Governança 15 Organització 16 Llistat de personal
 Recerca	19 Projectes de recerca i captació de fons 21 Producció científica 23 Grups de recerca 32 Ciència oberta 34 Disseminació 35 Laboratoris i infraestructures
 Formació avançada	38
 Serveis	44 Unitat d'Estudis Arqueomètrics 46 Centre de documentació i Biblioteca
 Publicacions ICAC	48
 Transferència del coneixement	51 Unitat de Transferència i Impacte Social 53 Principals projectes de Transferència
 Divulgació de la ciència	55
 Comunicació	58 Impacte digital
 Annex	60 Projectes de recerca

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Presentació
Missió
Salutació del director

Presentació

**Som un centre
de recerca situat
a Tarragona
amb vocació
internacional.**

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC-CERCA) és un centre de recerca públic especialitzat en l'arqueologia clàssica creat per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili (URV), amb la participació del Consell Interuniversitari de Catalunya. Té com a finalitat la recerca, la formació avançada i la difusió de la civilització i cultura clàssiques.

Sota la forma de consorci integrat per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili, els seus estatuts van ser publicats al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, número 3.143, el 19 de maig de 2000. L'Institut és una entitat jurídica pública, de caràcter institucional, i té personalitat jurídica pròpia per a la realització dels seus objectius.

L'ICAC-CERCA té la consideració de centre de recerca de Catalunya, identificat com a centre CERCA; un sistema que aglutina 42 centres de recerca, amb més de 13.000 persones treballant a la frontera del coneixement per a fer avançar la societat. També, l'ICAC-CERCA compta amb l'acreditació i l'etiqueta HR Excellence in Research des de 2015, d'acord amb la Human Resources Strategy for Researchers (HRS4R) de la Comissió Europea.

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica té la seu a Tarragona, per la importància i l'envergadura del patrimoni arqueològic present a aquesta ciutat, que s'assenta sobre l'antiga *Tarraco*, brillant capital de la *Hispania Citerior*. Designada per la UNESCO Patrimoni Mundial, ofereix un marc òptim per a la recerca en arqueologia clàssica.

Missió

L'estudi del món antic ens proporciona el plaer, la tranquil·litat de saber que som aquí gràcies al llarg camí recorregut durant tants segles. Res és etern. Vivim en un món en transformació.

L'àmbit de coneixement del nostre centre és l'arqueologia clàssica en un sentit ampli, tant des d'una perspectiva geogràfica (l'arc mediterrani i l'entorn on es van desenvolupar les cultures clàssiques) com cronològica (comprentent les civilitzacions grega i romana, i els altres pobles relacionats directament amb aquestes).

Els estudis d'arqueologia clàssica tenen una llarga tradició a Catalunya. A més, han viscut una progressió important en els darrers anys gràcies a l'augment de la sensibilitat ciutadana envers la salvaguarda del patrimoni arqueològic i l'aplicació de la nova legislació sobre patrimoni cultural que ha fet necessària i possible l'explotació científica de nombrosos jaciments.

L'ICAC és un centre de recerca dinàmic, molt actiu, que centra la mirada en l'antiguitat, tant geogràficament com temporalment, comprenent les societats i cultures clàssiques i preclàssiques de la conca mediterrània, perimediterrània i del continent europeu en general. Som un centre de recerca situat a Tarragona amb vocació internacional.

L'arqueologia, l'antiguitat, posseeixen la màgia d'apropar-nos a problemes globals des de la quotidianitat, des de la cultura material entesa en un sentit ben ample. L'emergència climàtica, la resiliència als canvis, els conflictes socials i econòmics, són problemes d'avui que ja van patir les societats del passat. Però l'arqueologia és també patrimoni i cultura, en la mesura que la nostra activitat genera unes restes materials que en mans de la societat esdevenen patrimoni arqueològic i cultural. La socialització, la transferència, l'impacte en la societat dels resultats de la recerca és essencial.

Salutació del director

Vull començar la presentació de la memòria d'activitats del 2024, amb una constatació: ha estat de nou un any amb pressupost prorrogat, situació a la qual malauradament m'he anat acostumant des de que vaig assumir la responsabilitat de dirigir l'ICAC al 2018. Any de dificultats, aquesta ha estat segurament la més important perquè condiona i limita el creixement científic, la seva consolidació i, en definitiva, l'excel·lència del centre. Permeteu-me qualificar aquesta persistència en no aprovar els comptes d'irresponsabilitat que, no en dubteu, posa en risc i tensiona enormement el nostre ecosistema de recerca. Ha estat per a l'ICAC un any intens, insistentment intens, quasi frenètic, massa tensionat. Tanmateix, destensionem-nos! i destaquem algunes coses bones:

Institucionalment, s'ha assolit una gran fita: al desembre van presentar-se al Consell de Direcció els nous estatuts de l'ICAC, amb la incorporació al consorci de l'Ajuntament de Tarragona. Que la ciutat de Tarragona faci seu l'ICAC és una fita fonamental en un moment en el qual l'eix ciència i societat ha passat a ser cabdal pels centres de recerca: els resultats de la recerca al servei d'una societat millor. Però és també un pas molt important per avançar en la nova seu de l'Institut a Tabacalera: la cessió del M6 i la seva transformació en un centre de recerca en Arqueologia clàssica a Tarragona! El projecte avança poc a poc però amb pas ferm: A l'octubre el Govern de la Generalitat confirmava el seu compromís en finançar la nova infraestructura amb una inversió estimada de 5,3 M€. Des del centre va iniciar-se de seguida el treball col·lectiu de pensar el nou edifici, la nova seu, que ens ha de permetre consolidar i incrementar la nostra activitat de recerca en els tres eixos essencials que desenvolupem: la recerca, la formació avançada i la transferència i l'impacte social. El projecte de nova seu significa per a l'ICAC incrementar les activitats, desenvolupar i consolidar noves línies, nous laboratoris, nous espais, en definitiva, una nova arqueologia clàssica. Un projecte col·lectiu i un futur molt il·lusionant.

Ha estat també un any important per a la consolidació de l'estructura de recerca de l'Institut. Destacaria breument algunes fites remarcables:

Al juny es va resoldre el concurs per a la provisió d'una plaça fixa d'investigadora R4, cap de grup (i2), especialitzada en arqueobotànica, a través de la convocatòria d'oferta pública d'ocupació de l'ICAC. El lloc de treball fix havia estat aprovat per la Generalitat de Catalunya mercès la taxa addicional d'estabilització prevista per personal investigador del programa Ramon y Cajal, amb certificat d'avaluació positiva i3 de l'Agència Estatal d'Investigació. Es consolida així a l'ICAC una innovadora línia de recerca en arqueobotànica, que se suma a la desena d'investigadors i investigadores sènior de l'Institut.

Es van signar també dos nous contractes Ramon y Cajal que iniciaran la seva activitat al 2025. Els nous contractes permetran desenvolupar noves línies de recerca en geoarqueologia i paleoambient i en arquitectura clàssica i

Al desembre van presentar-se al Consell de Direcció els nous estatuts de l'ICAC, amb la incorporació al consorci de l'Ajuntament de Tarragona.

produccions artístiques, amb el consegüent increment de l'activitat científica. En aquest sentit, al desembre el Consell de Direcció va aprovar un nou Pla d'actuacions 2025-2028 que fixa els principals reptes en recerca d'excel·lència, captació de finançament competitiu, internacionalització, pla d'estabilització del personal, formació avançada, comunicació, transferència i impacte social.

Cal destacar també el creixement de l'activitat de la Unitat de Transferència i Impacte Social (UTIS), creada a finals del 2023, amb l'impuls del pla de iCERCA i les anomenades "Crazy Actions" finançades per aquesta institució de manera especial durant aquest any. S'han dut a terme projectes innovadors centrats per exemple en l'eix Patrimoni i Salut i el benestar social, la creació de recursos digitals a través de plataformes virtuals, l'elaboració d'un programa de microcredencial FURV-ICAC en impacte social de l'arqueologia i el patrimoni cultural, així com la creació artística basada en l'arqueologia clàssica i la divulgació científica de la disciplina.

2024: l'inici de la reconversió digital a l'ICAC. Sense dubte un repte fonamental i ineludible de gerència, economia i gestió de la recerca en general, essencial pel funcionament i la gestió de l'Institut. Procés de reconversió llarg iniciat aquest any i que ha de cloure el 2025, implica un sobreesforç i una inversió de temps, energia i diners que, no en tenim dubte, servirà per a modernitzar la gestió del centre, guanyar en eficiència i seguretat. S'obre un escenari normalitzat de cara al 2026; comencem a veure llum al final del túnel.

Em plau també destacar la signatura de l'acord per a un nou contracte-programa ICAC-URV pel quadrienni 2024-2027. Les relacions entre els centres CERCA i les universitats públiques catalanes no han estat mai fàcils. L'acord assolit, molt treballat, és molt positiu per ambdues institucions i es fonamenta en el principi de la reciprocitat i el mutu acord. Felicito des d'aquestes pàgines a tot l'equip negociador per la ingent tasca i el magnífic resultat.

De entre els projectes nous de recerca iniciats aquest any en destacaria dos. D'una banda, el projecte europeu Cultur-Monts, liderat pel l'ICAC i finançat pel programa Interreg Sudoe, centrat en la valorització dels paisatges culturals de muntanya com a recurs pel desenvolupament territorial sostenible. Format per un ampli consorci internacional amb entitats de França, Portugal i de l'estat espanyol, té com a repte final oferir noves oportunitats de desenvolupament a les comunitats locals. I també, la III fase del projecte de recerca desenvolupat a l'àrea patrimonial de la Catedral de Tarragona, que inclou les intervencions arqueològiques, la incorporació de nous espais museogràfics en el conjunt patrimonial i la digitalització arquitectònica del conjunt patrimonial. Projecte liderat pel l'ICAC és també un projecte interinstitucional juntament amb l'Ajuntament de Tarragona, l'Església i la URV.

Ha estat també un any, ho dèiem al principi d'aquesta presentació, ple d'obstacles en el camí, alguns de complicats, però finalment el més important és recordar, de fet constatar la certesa, de que sempre amb persistència i paciència les dificultats es superen, i que un cop superades serveixen per fer-nos encara millors i més forts.

Josep Maria Palet
Director

El projecte de nova seu significa per a l'ICAC incrementar les activitats, desenvolupar i consolidar noves línies, nous laboratoris, nous espais, en definitiva, una nova arqueologia clàssica.

Em plau també destacar la signatura de l'acord per a un nou contracte-programa ICAC-URV pel quadrienni 2024-2027. L'acord assolit, molt treballat, és molt positiu per ambdues institucions i es fonamenta en el principi de la reciprocitat i el mutu acord.

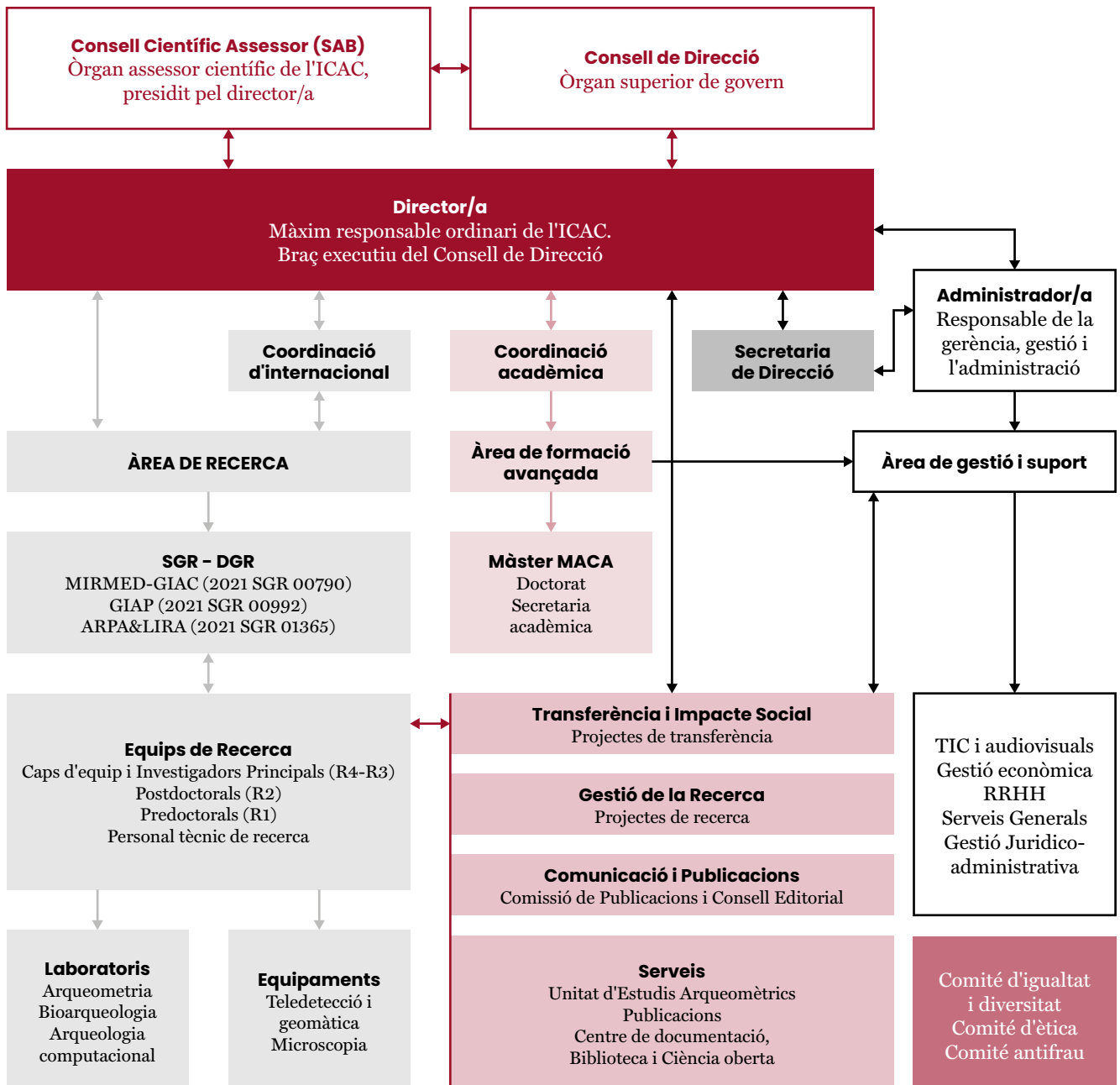

Governança i organització

Governança
Organització
Llistat de personal

Governança

L'ICAC-CERCA es regeix pels següents òrgans de govern: el Consell de Direcció, el Consell Científic Assessor, i el director. L'organigrama del centre s'organitza en tres àrees (recerca, formació avançada, i gestió i suport a la recerca), que despleguen els grups i equips de recerca, laboratoris, equipaments i seccions diverses.

El **Consell de Direcció** és l'òrgan superior de decisió i administració de l'Institut. Pren decisions sobre el funcionament ordinari del centre, el seguiment del pla estratègic i les avaluacions de resultats. El 2024 es va reunir dos vegades, en format híbrid.

Presidència

Joaquim Nadal i Farreras

Conseller de Recerca i Universitats

(fins l'11 d'agost de 2024)

Núria Montserrat Pulido

Consellera de Recerca i Universitats

(des del 12 d'agost de 2024)

Vicepresidència

Josep Pallarès Marzal

Rector de la Universitat Rovira i Virgili

Vocals de la Generalitat de Catalunya

Joan Gómez Pallarès

Director general de Recerca del Departament de Recerca i Universitats

Sònia Hernández Almodóvar

Directora general del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura

(fins l'11 d'agost de 2024)

Joaquim Borràs Gómez

Director general del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura

(des del 17 de setembre de 2024)

Vocals de la Universitat Rovira i Virgili

Jordi Diloli Fons

Vicerector de Compromís Social i Sostenibilitat de la Universitat Rovira i Virgili

Urbano Lorenzo Seva

Vicerector de Política Científica i Projectes Interdisciplinaris de la Universitat Rovira i Virgili

Vocals del Consell Interuniversitari de Catalunya

Joaquim Pera Isern

Professor de la Universitat Autònoma de Barcelona

Miguel Ángel Cau Ontiveros

Professor de Recerca ICREA de la Universitat de Barcelona

Assisteixen amb veu i sense vot:

Josep Maria Palet Martínez

Director de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

Antoni González Senmartí

Secretari del Consell de Direcció

(fins el 29/03/2024)

Josep Maria Palet Martínez

Secretari accidental del Consell de Direcció

(des del 30/03/2024 fins el 18/06/2024)

Encarnació Ricart Martí

Secretària del Consell de Direcció

(des del 19/06/2024)

El **Consell Científic Assessor** és un òrgan col·legiat de l'ICAC integrat per personalitats de reconegut prestigi internacional en l'àmbit de l'arqueologia clàssica. Té l'objectiu d'assessorar l'Institut pel que fa a la seva activitat científica i participar en l'impuls i l'avaluació del centre.

El CCA es va reunir el 19 de setembre de 2024 (en una sessió en línia) on el director va presentar l'informe anual d'activitats de 2023, l'activitat de recerca de 2024, i les línies del proper pla d'activitats 2025-2028.

Van excusar la seva participació la Dra. Mar Zarzalejos i la Dra. Margarita Vallejo. En representació de l'ICAC hi van participar Josep Maria Palet (Director), Alexandra Livarda (Responsable d'Internacionalització), Carme Belarte (Responsable acadèmica) i Gilbert Frigola (Coordinador de gestió de la recerca). El CCA va ressaltar especialment la importància estratègica del trasllat de l'ICAC a la nova seu al complex de Tabacalera i va celebrar els avenços assolits en aquest estratègic projecte. En el seu informe va assenyalar entre d'altres la importància de fomentar la interacció investigadora entre els grups i equips de recerca de l'ICAC, això com l'interès de fer créixer la internacionalització del programa de formació avançada

Prof. Dr. Marc Domingo Gyga
Universitat de Princeton (EUA)

Prof. Dra. Naomi Sykes
Universitat d'Exeter (Regne Unit)

Prof. Dr. Emilio Marin
Universitat Catòlica de Croàcia (Croàcia)

Prof. Dra. Margarita Vallejo Girvés
Universitat d'Alcalá de Henares (Espanya)

Prof. Dra. Dirce Marzoli
Institut Arqueològic Alemany (Espanya)

Prof. Dra. Mar Zarzalejos Prieto
Universitat Nacional d'Educació a Distància, UNED (Espanya)

Prof. Dr. Cameron A. Petrie
Universitat de Cambridge (Regne Unit)

El **Consell Editorial** i el sistema de revisió per parells garanteixen el rigor i l'aportació científica dels llibres de les dues col·leccions pròpies de l'Institut: Documenta (en paper) i Trama (digital). El Consell està format per vuit especialistes de reconegut prestigi i trajectòria internacionals.

Juan Manuel Abascal
Universitat d'Alacant (Espanya)

Yannis Maniatis
Centre Nacional de Recerca Científica Demokritos (Grècia)

Susan E. Alcock
Universitat de Michigan (EUA)

Luisa Migliorati
Universitat de Roma La Sapienza (Itàlia)

Achim Arbeiter
Universitat Georg-August de Göttingen (Alemanya)

Rosa Plana-Mallart
Universitat Paul-Valéry Montpellier 3 (França)

Dario Bernal
Universitat de Cadis (Espanya)

Lucrezia Ungaro
Sovrintendenza Capitolina, Direcció de Museus de Roma (Itàlia)

A nivell intern, la **Comissió Editorial** compta amb representants de les diferents àrees de recerca de l'Institut i amb el personal responsable del procés editorial intern. Les seves funcions principals són l'aprovació de les propostes de publicació i l'assessorament científic en l'activitat editorial de l'Institut.

Membres:

Josep Maria Palet Martínez
Maria Gradillas Reverté
Maura Lerga Felip
Anna Gutiérrez García-Moreno
Diana Gorostidi Pi
Maria Carme Belarte
Josep Maria Macias Solé
Jordi López Vilar

Des del 2015, l'ICAC-CERCA compta amb dues eines fonamentals per al seguiment i implementació de l'Estratègia de Recursos Humans per a Investigadors (HRS4R), un instrument de la Comissió Europea per a donar suport a les universitats, institucions de recerca i les organitzacions que financen la recerca en l'aplicació de la Carta Europea de l'Investigador i el Codi de Conducta per a la Contractació d'Investigadors (C&C).

El **Comitè d'Ètica** té com a objectiu seguir i avaluar el compliment del Codi ètic de l'ICAC. Actua amb plena independència, imparcialitat i objectivitat de criteri. Durant el 2024 no s'ha produït cap incident ni s'ha rebut cap consulta a la bústia habilitada ni cap queixa ni denúncia al canal d'alertes. L'equip està format per Gilbert Frigola, Anna Gutiérrez i Alexandra Livarda.

El **Comitè d'Igualtat i diversitat** vetlla per la igualtat de gènere real i efectiva en tots els àmbits de l'Institut, a través del Pla d'Igualtat i el Protocol de prevenció i actuació contra l'assetjament sexual. L'equip està format per Lydia M. Gil, Lúcia Colominas i Alfredo Mayoral.

Durant el 2024 s'ha treballat per donar la màxima visibilitat a l'exposició

"Archeosexisme" i s'ha exposat a 6 seus del CRAI de la Universitat Rovira i Virgili, a la Universitat de Lleida (UdL) i a la Universitat Pompeu Fabra (UPF). Aquesta exposició va ser creada per l'Associació Archéo-Éthique i el projecte Paye ta Truelle al 2019 i el Comitè d'igualtat de l'ICAC la va traduir al català per primera vegada al 2023.

El Comitè va participar en l'acte d'inauguració de l'exposició a la UdL amb la xerrada "Treballant per la Igualtat en la investigació arqueològica pública" [9 octubre 2024], en el marc del 25N amb la Taula rodona "Desenterrant el Silenci: Assetjament i Violència Sexual en Arqueologia" a la UPF [25 novembre 2024], i en la presentació d'un pòster a les XIV Jornades de Comunicació i Divulgació Científica "Campus Gutenberg", un dels congressos de comunicació i divulgació científica més importants d'Espanya [19 setembre 2024].

Al llarg de l'any ha organitzat 4 xerrades i actes de formació i sensibilització vers la igualtat i la diversitat amb una mitjana d'assistència de 25 persones, i ha fet, també, difusió de recursos d'interès per correu electrònic i a la web d'Igualtat de l'Institut. Cal destacar que no s'ha rebut cap comunicació o denúncia per assetjament.

Per últim, aquest 2024 s'ha procedit a la inscripció obligatòria del "II Pla d'acció per a la igualtat de gènere i de la diversitat de l'ICAC" en el Registre i dipòsit de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat (REGCON).

47 Convenis de col·laboració	14	Amb universitats
	4	Amb centres de recerca i museus
	12	Adscripció investigadora
	14	Amb administracions públiques
	3	Altres

Presència institucional

- L'ICAC és un Centre CERCA de la Generalitat de Catalunya.
- L'ICAC és centre de recerca en arqueologia clàssica integrat per la Administració de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili (URV).
- L'ICAC és un institut universitari de recerca adscrit a la URV.
- L'ICAC té l'adscripció de personal investigador de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA).

L'ICAC-CERCA té els següents reconeixements:

- Centre d'excel·lència en recursos humans HR Excellence in Research (HRS4R)
- Centre de formació permanent del professorat d'ensenyament no universitari

L'ICAC-CERCA és membre de les següents entitats:

- Amigos del Instituto Arqueologico Aleman de Madrid (DAI Madrid)
- Assoziacione Internazionale di Archeologia Classica (AIAC)
- Associació Catalana d'Entitats de Recerca (ACER)
- Associació Centres de Recerca Catalans (ACREC)
- Associació Pol de Coneixement Catalunya Sud (APCC)
- Consell Internacional de Museus (ICOM España)
- Sociedad Española de Estudios Clásicos (SEEC)
- Societat Catalana d'Arqueologia (SCA)
- Xarxa de "Unidades de Cultura Científica y de la Innovación" (UCC+I) de la FECYT
- Xarxa d'Innovació en Accessibilitat de Catalunya (Xarxa AccessCat)

L'ICAC-CERCA forma part dels següents òrgans:

- Consell Nacional d'Arqueologia i Paleontologia
- Comissió de Recerca d'Arqueologia i Paleontologia
- Consell Assessor del Patrimoni Historicoartístic de Tarragona
- Comitè Científic de la Tàrraco Biennal
- Consell Assessor d'Arqueologia de Guissona

L'ICAC-CERCA està adherit:

- Carta Europea de l'Investigador i Codi de conducta per a la contractació d'investigadors
- Codi de conducta CERCA
- Declaració de Berlín sobre l'accés obert al coneixement en ciències i humanitats

L'ICAC-CERCA col·labora:

- Operador de UAS (drons) de l'Agencia Estatal de Seguridad Aérea (AESA)
- Campus d'Arqueologia i Paleontologia de la UAB, dins la xarxa de patrimoni cultural de l'Esfera UAB-CEI

Organització

El 2024 l'ICAC ha comptat amb un equip de 75 persones, entre les quals s'inclouen el personal investigador, personal tecnòleg en recerca i personal de gestió i d'administració de la recerca. El 25 % són d'origen internacional, provinents de 10 nacionalitats diferents. L'Institut compta, a més, amb una xarxa extensa de personal investigador adscrit que amplia i reforça la massa crítica del centre a través de l'adscripció. El 2024 aquest col·lectiu ha estat de 59 persones.

		Dones	Homes	Total	EJC
Personal investigador	R4	3	7	10	7,03
	R3	3	0	3	2,49
	R2	9	8	17	13,77
	R1	8	6	14	12,00
Subtotal		23	21	44	35,29
Personal tecnòleg en recerca		9	9	18	12,92
Personal de gestió i administració de la recerca		14	2	16	13,93
Total		46	32	78*	62,14

*L'Institut ha comptat amb un total de 75 persones, tres de les quals han estat contractades sota dues modalitats de personal diferents.

		Dones	Homes	Total	EJC
Personal investigador adscrit	R4	4	11	15	3,92
	R3	2	6	8	2,02
	R2	13	19	32	7,38
	R1	1	3	4	1,33
Subtotal		20	39	59	14,64

Catalunya	46	Grècia	6	Índia	3	Bèlgica	1	Regne Unit	1
Resta d' Espanya	10	Itàlia	4	Polònia	2	França	1	Suïssa	1

Governança i organització

Llistat de personal

Director

Josep Maria Palet Martínez

Secretaria de direcció

Esther Esquinas Torres
Marta Jornet González
(del 4/03/2024 fins 26/11/2024)

Administradora

Maria Gradillas Reverté

Àrea de recerca

**Coordinadora
d'internacionalització**
Alexandra Livarda

Personal investigador R3 i R4

Maria Carme Belarte Franco (ICREA)
Jesús Carruesco García (URV)
Lidia Colominas Barberà
José Ignacio Fiz Fernández (URV)
Diana Gorostidi Pi (URV)
Anna Gutiérrez García-Moreno
Ramon Járrega Domínguez
Alexandra Livarda
Josep Maria Macias Solé
Hèctor A. Orengo (ICREA)
Josep Maria Palet Martínez
Joaquín Ruiz de Arbulo
Bayona (URV)

Personal investigador R2

Nazarij Bulawka (fins 30/11/2024)
Efrosyni Boutsikas (fins 29/02/2024)
Francesc Cecília Conesa
(fins 31/08/2024)
Arnau Garcia Molsosa
Ekta Gupta (a partir 1/05/2024)
Navjot Kour (fins 13/06/2024)
Marta Mateu Sagués
Alfredo Mayoral Pascual
(fins 30/09/2024)
Andrew Mclean (fins 30/11/2024)

David Montanero Vico
Faidon Moudopoulos
Sayantani Neogi
Valentina Pescini
Federica Riso (fins 30/11/2024)
Francesc Rodríguez Martorell
(a partir 1/02/2024)
Laura Strolin (fins 30/09/24)
Patricia Vandorpe

Personal investigador R1

Maria Anguera Oller
Ioannis Apostolou (fins 30/06/2024)
Theoni Baniou
Teresa Buey Utrilla
(a partir 1/07/2024)
Òscar Caldés Aquilué
Arnau Carbonell Puigventós
(fins 31/08/2024)
Antoni Corrales Soberino
Hugo Feliu Pérez
Itziar Gutiérrez Soto
(a partir 1/06/2024)
Isabel Mattuzzi
Andreu Muñoz Virgili
Maria Rueda Prunell (fins 30/09/2024)
Rosa Soler Acedo
Konstantina Venieri

Personal tecnòleg en recerca

Ioannis Apostolou
(a partir 4/11/2024)
Paloma Aliende García
Diana Álvarez Abrio
(a partir 1/09/2024)
Joan Canela Gràcia
Arnau Carbonell Puigventós
(a partir 1/10/2024)
Marta Flórez Santasusana
Karolina Joka (a partir 8/04/2024)
Jordi López Vilar
Lluna Magarolas Guinovart
(a partir 4/11/2024)
Iñaki Matias Santacoloma
Jordi Oliver Vert (fins 11/12/2024)
Simona Perna (fins 31/07/2024)
Josep Maria Puche Fontanilles
Marie-Claire Savin
Borja Urbistondo Letamendia
(fins 30/10/2024)

Personal investigador adscrit R4 i R3

Aureli Álvarez Pérez
Juan Antolinos Marín
Piero Berni Millet
Cèsar Carreras Montforte (UAB)
(a partir 12/04/2024)
Montserrat Claveria Nadal (UAB)
Maria-Pia Darblade-Audoin
Antoni González Senmartí
(fins 28/03/2024)

Josep Guitart i Duran
Sergi Grau Guijarro
Jordi Hernández-Gasch
Graham Roderick Jones
Pilar Lapuente Mercadal (Unizar)
Andreu Muñoz Melgar (MBT)
Joan Josep Mussarra Roca
Jaume Pòrtulas Ambròs
Joan Ramon Torres
(a partir 6/05/2024)
Montserrat Reig Calpe
Albert Vicent Ribera Lacomba
Giorgio Rizzo
Isabel Rodà de Llanza (UAB)
Joan Silva Barris
Begoña Soler Huertas
Sergio Vidal Álvarez
(a partir 23/05/2024)

Personal investigador adscrit R2

Iban Berganzo Besga
Judit Ciurana Prast
(a partir 11/12/2024)
Enric Colom Mendoza
Charlotte Jane Diffey
Ramon Ferré Anguix
Karen Fortuny Mendo
(a partir 16/09/2024)
Laura Galán Palomares
(a partir 2/08/2024)
Abel Gallego Valle
Merkourios Georgiadis
Navjot Kour (a partir 14/06/2024)
Ada Lasheras
Maria Teresa Magadán Olives
Jesús Martínez Fernández
Daniel Mateo Corredor (UA)
Alfredo Mayoral Pascual
(a partir 01/10/2024)
Owain Morris

Governança i organització

Joan Negre Pérez
Marta Nicolás Muelas

(a partir 17/01/2024)

Jordi Oliver Vert (a partir 25/11/2024)

Maria Jesús Ortega Pérez

Carles Padrós Gómez

María Pastor Quiles (UA)

Simona Perna

(a partir de 01/08/2024)

Maria Rosa Pina Burón

Marc Prades Painous

(a partir 17/01/2024)

Alessandro Ravotto

Mateu Riera Rullan

Josep Francesc Roig Pérez

Patricia Terrado Ortuño

Pablo Varona Rubio

Michael Paul Wallace

Toby Christopher Wilkinson

Personal investigador adscrit R1

Giannis Apostolou

(a partir 4/07/2024)

Sergio Badenes Placencia

Alexandra Eleftheria Theodora Kriti

Pablo Medina Gil

Serveis

Centre de documentació,

Biblioteca i Ciència oberta

Lydia Margarita Gil González

Arnau Estivill Guasch (fins 11/12/2024)

Unitat d'Estudis Arqueomètrics

Anna Gutiérrez Garcia-Moreno

Jordi Oliver Vert (fins 11/12/2024)

Marie-Claire Savin

Unitat de Transferència

i Impacte Social

Marta Flórez Santasusana

Gilbert Frigola Olives

Ana Isabel Gallego Salas

Inmaculada Richaud López

(fins 11/12/2024)

Servei de publicacions

Maura Lerga Felip

Àrea de formació avançada

Membres de la Comissió del
programa de doctorat a l'ICAC

Maria Carme Belarte Franco

Josep Maria Palet Martínez

Coordinadora acadèmica
de màster a l'ICAC

Maria Carme Belarte Franco

Secretaria

Ana Isabel Gallego Salas

Àrea de gestió i suport a la recerca

Gestió de projectes

Gilbert Frigola Olives

Comunicació

Maura Lerga Felip

Maria Ferrer Bonet

Recursos Humans

Anna Domínguez Martín

Gestió juridicoadministrativa

Maria Palacios Rodríguez

Gestió econòmica

Montserrat Aleu Aixalà

Ainhoa Fortuny Martínez

(a partir 4/11/2024)

Candela Giménez Amacoria

Verónica Rodríguez Lera

TIC i audiovisuals

Miquel Àngel Colet Menasanch

Serveis generals

Montserrat Aleu Aixalà

Meritxell Garcia Masot

Paula Riscos Torres (fins 12/04/2024)

Protecció de dades

Esther Esquinas Torres

Recerca

Projectes de recerca i captació de fons
Producció científica
Grups de recerca
Ciència oberta
Disseminació
Laboratoris i infraestructures

Projectes de recerca i captació de fons

	Total	IP dona	IP home	
Projectes de l'ICAC (2024)	47	25	22	
Segons convocatòria				
● Convocatòries europees	7	4	3	
● Convocatòries estatals	17	9	8	
● Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	11	5	6	
● Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	12	7	5	
Segons zona d'estudi				
● Internacionals	22	12	10	
● Estatals	9	4	5	
● A Catalunya	16	9	7	
Segons via de finançament				
● Competitiu	36	19	17	
● No Competitiu	11	6	5	

Finançament competitiu de l'ICAC (2024), segons fonts de de finançament		1.470.893,47 €
Comissió Europea		448.677,97 €
Programa Interreg SUDOE		267.525,01 €
Marie S. Curie Action PD		181.152,96 €
Estat		931.421,00 €
Ministeri de Ciència - AEI		895.750,00 €
Projectes I+D - Generación del Conocimiento		196.250,00 €
Ramón y Cajal		503.600,00 €
Juan de la Cierva Formación		144.000,00 €
PTA - Personal Técnico de Apoyo		51.900,00 €
Ministerio de Universidades		9.671,00 €
José Castillejo - Jovenes doctores		9.671,00 €
FECYT		26.000,00 €
FECYT - Proyectos recurrentes		26.000,00 €
Generalitat de Catalunya		66.472,00 €
FI-DGR		48.272,00 €
Benestar		18.200,00 €
Fundacions i altres entitats		24.322,50 €
IEC		13.950,00 €
PALARQ		6.372,50 €
Fundació Privada Mutua Catalana - FPMC		4.000,00 €
Finançament competitiu de l'ICAC 2024, segons objecte del projecte		1.470.893,47 €
Projectes de recerca		218.572,50 €
Transferència		293.525,01 €
Contractes predoctorals		48.272,00 €
Contractes postdoctorals		828.752,96 €
Mobilitat		9.671,00 €
Altres		72.100,00 €

1. Apostolou, G.; Mayoral, A.; Venieri, K.; Dimaki, S.; Garcia-Molsosa, A.; Georgiadis, M.; Orenge, H. A.,
 “Holocene alluvial dynamics, soil erosion and settlement in the uplands of Macedonia (Greece): New geoarchaeological
 insights from Xerolakkos in Grevena”, *Quaternary Science Advances*, 15. <https://doi.org/10.1016/j.qsa.2024.100206>
 JCR (ISI); Factor d'impacte: 2.9 (Q2, Geography, Physical); Scopus, Citescore: 4.0 (Q2, 73%, Geology).

3. Apostolou, G.; Venieri, K.; Mayoral, A.; Dimaki, S.; Garcia-Molsosa, A.; Georgiadis, M.; Orengo H. A., “Integrating legacy survey data into GIS-based analysis: The rediscovery of the archaeological landscapes in Grevena (Western Macedonia, Greece)”, *Archaeological Prospection*, p. 16. <https://doi.org/10.1002/arp.1926>
JCR (ISI), Factor d’impacte: 2.1 (Q1, Archaeology); Scopus, CiteScore: 4.4 (Q1, 98%, History); Carhus+A.

4. Baniou, T.; Suryanarayan, A.; Livarda, A.; Romání Sala, N.; Moraleda Cibrián, N.; Villanueva, J.; Rodrigo, Requena, E., “Tracing culinary practices in the western provinces of the Roman Empire using Organic Residue Analysis”, *Archaeological and Anthropological Sciences*, 103. <https://doi.org/10.1007/s12520-024-02011-7>
JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.1 (Q1, Anthropology); Scopus, CiteScore: 4.8 (Q1, 95%, Archeology); Carhus+A.

5. Bulawka, N.; Orendo, H., “Application of Multi-Temporal and Multisource Satellite Imagery in the Study of Irrigated Landscapes in Arid Climates”, *Remote Sensing*, 16(11), p. 1997. <https://doi.org/10.3390/rs16111997>
JCR (ISI). Factor d’Impacte: 4.2, (Q1, Geosciences); Scopus, CiteScore:
8.3 (Q1, 92%, General Earth and Planetary Sciences).

6. Buławka, N.; Orengo, H.; Berganzo-Besga, “Deep learning-based detection of qanat underground water distribution systems using HEXAGON spy satellite imagery”, *Journal of Archaeological Science*, 171, p. 106053. <https://doi.org/10.1016/j.jas.2024.106053>
JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.6 (Q1, Anthropology); Scopus, CiteScore: 6.1 (Q1, 98%, Archeology).

7. Caldés Aquilué, Ò., Gutiérrez Soto, Itziar, “Minimi visigodos procedentes de València la Vella (Ribarroja de Túria, València): un tipo peculiar con cruz”, *Revista Numismática Hécate*, 11, p. 122-134.
Scopus, CiteScore: 0.3 (Q3, Archeology, arts and humanities); Carhus+A.

8. Fiz, I.; Martin, P.-M.; Grau, M.-M.; Cartes, T., “Revisiting Cosa (Ansedonia, Italy): contributions of SAR-X images from the PAZ satellite to non-invasive archaeological prospecting”, *Virtual Archaeological Review*, 31, p. 54-71. <https://doi.org/10.4995/var.2024.21135>
JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.6, (Q1, archaeology); Scopus, CiteScore: 5.2 (Q1, 97%, Conservation); Carhus+A.

9. Gorostidi Pi, D.; Antolinos Marín, J.A.; Soler Huertas, B., “Nueva inscripción con la fórmula salvas procedente de la villa romana de La Majona (Don Benito, Badajoz, España)”, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*, 229, p. 290-294.
Scopus, CiteScore: 0.3 (Q3, 36%, Archeology, arts and humanities).

10. Lapuente, P.; Gutiérrez García-M., A.; Noguera, J. M.; Ruiz, L, “Göktepe marble identification in the Hadrian portrait of Los Torrejones (Yecla, Murica) and some considerations on the presence of this marble in Hispania”, *Zephyrus*, 93. <https://doi.org/10.14201/zephyrus202493151170>
JCR (ISI), Factor d'impacte: 0.6, (Q3, archaeology); Scopus, CiteScore: 0.9 (Q1, 83%, History). Carhus+A.

11. Mayoral, A.; Ejarque, A.; Garcia-Molsosa, A.; Georgiadis, M.; Apostolou, G.; Gaertner, V.; Kallintzi, C.; Kefalidou, E.; Orengo, H., “A city against the current: A reconstruction of Holocene sea-level changes and the evolution of coastal landscapes in ancient Abdera (Thrace, Gr.)”, *CATENA*, 235. <https://doi.org/10.1016/j.catena.2023.107638>
JCR (ISI), Factor d'impacte: 5.4 (Q1, Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 9.8 (Q1, 96%, Earth-Surface Processes).

12. Savin, M.-Cl.; Gutiérrez García-M., A.; García-Entero, V.; Lapuente Mercadal, P., “Identificación de mármoles blancos, grises y blancos y grises empleados en la decoración de la arquitectura de Complutum (Alcalá de Henares, Madrid)”, *Cuadernos de Prehistoria y Arqueología de la Universidad Autónoma de Madrid*, 50(1), p. 203-221. <https://doi.org/10.15366/cupauam2024.50.1.009>
Scopus, CiteScore: 0.6 (Q2, 71%, History). Carhus+B.

13. Belarte, M.C.; Santacana, J., *Catalunya en temps dels ibers*, Dalmau Editor, Barcelona.

14. Rueda, M.; Járrega, R., *Dolia ex Hispania: els dolia a les províncies d'Hispania en època romana. Estat de la qüestió i perspectives*; Trama ; 12, ICAC, Tarragona.

Grups de recerca

MIRMED-GIAC

Grups de Recerca 1

Mirades sobre la Mediterrània a l'antiguitat. D'orient a occident, de la protohistòria a l'antiguitat tardana. Grup Interinstitucional en Arqueologia Clàssica

Coordinadora: **Maria Carme Belarte** (ICREA-ICAC)

El grup MIRMED-GIAC compta amb una sòlida trajectòria en l'àmbit de l'arqueologia clàssica. Creat originàriament el 2013 com a MIRMED, Mirades sobre la Mediterrània a l'Antiguitat. D'Orient a Occident, de la Protohistòria a l'Antiguitat Tardana, és un grup interinstitucional en arqueologia clàssica, integrat també per la URV. Està format per diversos equips d'investigació de l'ICAC, la URV i la UAB, amb un perfil multidisciplinari, que comprèn una visió amplia de l'arqueologia clàssica tant de manera cronològica (de la protohistòria a l'antiguitat tardana) com geogràfica (en el marc del mar Mediterrani).

Equips

Protohistòria de la Mediterrània occidental

IP

Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Jordi Diloli (URV)

Membres

Samuel Sardà Seuma (URV)
Marc Prades Painous (URV)
Joan Canela Gràcia (ICAC)
Laura Bricio Segura (URV)
Antoni Corrales Soberino (ICAC)
Iñaki Matías Santacoloma (ICAC)
Marta Mateu Sagués (ICAC)
David Montanero Vico (ICAC)

Arqueologia romana i tardoantiga

IP

Josep Maria Macias (ICAC) i Ramon Jàrraga (ICAC)

Membres

Jordi López Vilar (ICAC)
Josep M. Puche Fontanilles (ICAC)
Òscar Caldés Aquilué (ICAC)
Maria Rueda Prunell (ICAC)
Andreu Muñoz Virgili (ICAC)
David Montanero Vico (ICAC)

Seminari de Topografia Antiga (SETOPANT)

IP

Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)

Membres

Ricardo Mar Medina (URV)
Eva Subías Pascual (URV)
José Ignacio Fiz Fernández (URV-ICAC)
Francesc Rodríguez Martorell (ICAC)
Vanina Hofman (URV)

Poblament i territori en època romana

IP

Joaquim Pera Isern (UAB)

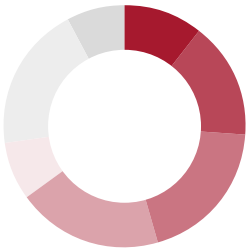
Membres

César carreres Monfort (UAB)
Esther Rodrigo Requena (UAB)
Núria Romaní Sala (UAB)
Pau de Soto Coñamares (UAB)

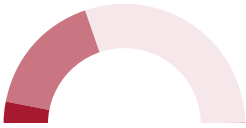
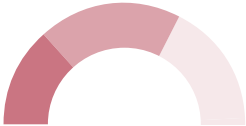
Recerca

	Total	1a autoria home ICAC	1a autoria dona ICAC
Articles Indexats (JCR, Scopus, Carhus +A)	6	2	0
Articles Indexats (Carhus +B, C i D)	8	2	0
Articles en altres revistes	10	2	5
Articles en actes de congrés	10	4	1
Llibres	4	0	4
Capítols de llibre	10	6	3
Dataset	5	3	1
Total	53	19	14

	Total	IP dona	IP home
Projectes MIRMED (2024)	15	6	9
Segons convocatòria			
● Convocatòries europees	0	0	0
● Convocatòries estatals	4	1	3
● Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	6	3	3
● Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	5	2	3
Segons zona d'estudi			
● Internacionals	1	0	1
● Estatals	5	2	3
● A Catalunya	9	4	5
Segons via de finançament			
● Competitiu	11	5	6
● No Competitiu	4	1	3

Finançament competitiu MIRMED (2024), segons fonts de de finançament		223.507,00 €
Comissió Europea		-
Estat		177.921,00 €
Ministeri de Ciència - AEI		168.250,00 €
Projectes I+D - <i>Generación del Conocimiento</i>		96.250,00 €
<i>Juan de la Cierva Formación</i>		72.000,00 €
Ministeri d'Universitats		9.671,00 €
<i>José Castillejo - Jóvenes doctores</i>		9.671,00 €
Generalitat de Catalunya		25.636,00 €
FI-DGR		25.636,00 €
Fundacions i altres entitats		19.950,00 €
IEC		13.950,00 €
PALARQ		2.000,00 €
Fundació Privada Mutua Catalana - FPMC		4.000,00 €

Finançament competitiu MIRMED (2024), segons objecte del projecte		223.507,00 €
Projectes de recerca		114.200,00 €
Transferència		-
Contractes predoctorals		25.636,00 €
Contractes postdoctorals		72.000,00 €
Mobilitat		9.671,00 €
Altres		2.000,00 €

Grup d'Investigació en Arqueologia del Paisatge

Coordinadors: **Josep Maria Palet** i **Hèctor A. Orengo** (ICREA-ICAC)

Creat l'any 2004, va ser reconegut com a grup emergent per l'AGAUR l'any 2009 (SGR1219). Entre els anys 2014 i 2021 va formar part del GRC MIRMED (2014 SGR 1197 i 2017 SGR 970). Ara ha estat reconegut per l'AGAUR com a Grup de Recerca Consolidat de la Generalitat de Catalunya amb número d'expedient 2021 SGR 00992.

L'objectiu principal de recerca és el desenvolupament d'estudis interdisciplinaris i diacrònics del paisatge que permetin caracteritzar les interaccions socioambientals i la formació de paisatges culturals a partir d'anàlisis arqueomorfològiques, arqueològiques i històriques, bioarqueològiques, paleoambientals, espacials i computacionals.

Equips

Arqueologia dels paisatges culturals i paleoambient

IP

Josep Maria Palet (ICAC)

Membres

Alfredo Mayoral Pascual (ICAC)
Valentina Pescini (ICAC)
Arnau Carbonell Puigventós (ICAC)
Marta Flórez Santasusana (ICAC)
Isabel Mattuzzi (ICAC)

Arqueologia computacional

IP

Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC)

Membres

Arnau Garcia Molsosa (ICAC)
Francesc C. Conesa (ICAC)*
Efrosyni Boustikas (ICAC)*
Nazarij Buławka (ICAC)*
Faidon Moudopoulos-Athanasious (ICAC)
Navjot Kour (ICAC)*
Giannis Apostolou (ICAC)
Konstantina Venieri (ICAC)
Neogi Sayantani (ICAC)
Andrew McLean (ICAC)*
Paloma Aliende (ICAC)

Bioarqueologia (arqueozoologia i arqueobotànica)

IP

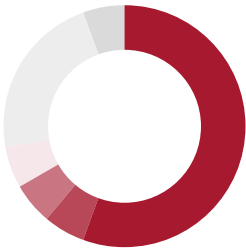
Alexandra Livarda (ICAC) i Lúdia Colominas (ICAC)

Membres

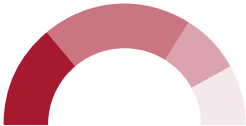
Patricia Vandorpe (ICAC)
Federica Riso (ICAC)*
Laura Strolin (ICAC)*
Theoni Baniou (ICAC)
Abel Gallego Valle (ICAC)
Rosa Soler Acedo (ICAC)
Borja Urbistondo Letamendi (ICAC)*

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any

	Total	1a autoria home ICAC	1a autoria dona ICAC
Articles Indexats (JCR, Scopus, Carhus +A)	10	6	1
Articles Indexats (Carhus +B, C i D)	1	1	0
Articles en altres revistes	1	0	1
Articles en actes de congrés	0	0	0
Llibres	1	0	0
Capítols de llibre	4	1	3
Dataset	1	1	0
Total	18	9	5

	Total	IP dona	IP home
Projectes GIAP (2024)	25	13	12
Segons convocatòria			
● Convocatòries europees	7	4	3
● Convocatòries estatals	10	6	4
● Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	4	1	3
● Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	4	2	2
Segons zona d'estudi			
● Internacionals	21	12	9
● Estatals	1	0	1
● A Catalunya	3	1	2
Segons via de finançament			
● Competitius	21	11	10
● No Competitius	4	2	2

Finançament competitiu GIAP (2024), segons fonts de de finançament	977.386,47 €
Comissió Europea	448.677,97 €
Programa Interreg SUDOE	267.525,01 €
Marie S. Curie Action PD	181.152,96 €
Estat	501.700,00 €
Ministeri de Ciència - AEI	475.700,00 €
Projectes I+D - <i>Generación del Conocimiento</i>	100.000,00 €
Ramón y Cajal	251.800,00 €
<i>Juan de la Cierva Formación</i>	72.000,00 €
<i>PTA - Personal Técnico de Apoyo</i>	51.900,00 €
FECYT	26.000,00 €
FECYT - <i>Proyectos recurrentes</i>	26.000,00 €
Generalitat de Catalunya	22.636,00 €
FI-DGR	22.636,00 €
Fundacions i altres entitats	4.372,50 €
Fundación PALARQ	4.372,50 €

Finançament competitiu GIAP (2024), segons objecte del projecte	977.386,47 €
Projectes de recerca	104.372,50 €
Transferència	293.525,01 €
Contractes predoctorals	22.636,00 €
Contractes postdoctorals	504.952,96 €
Mobilitat	-
Altres	51.900,00 €

Arqueologia de les Produccions Artístiques, Literàries i Iconogràfiques i la seva Recepció de l'Antiguitat als nostres dies

Coordinadora: **Diana Gorostidi Pi** (URV-ICAC)

Aquest nom vol recollir l'esperit de dos grups que fins ara havien treballat de manera paral·lela, però amb un important punt de contacte i interès comú compartit: la documentació antiga per a la recerca arqueològica; i les fonts literàries, l'epigrafia, la papirologia i les fonts iconogràfiques.

Tots dos grups de treball sorgeixen d'equips de recerca consolidats amb seu a l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA), més nombrós i articulat, centrat en l'estudi de l'explotació i us dels materials lapidis a l'Antiguitat; i Literatura, Iconografia i Recepció de l'Antiguitat (LIRA), té, en canvi, un caràcter marcadament filològic, però amb una línia de recerca especialitzada també en l'anàlisi de les evidències materials, iconogràfiques, papirologiques i epigràfiques.

Les principals temàtiques de recerca del grup són: arqueometria dels materials lapidis i pedreres històriques; tallers de les produccions lapídies (suports epigràfics i escultura); riquesa, prestigi i simbolisme dels recursos naturals; fonts textuais i iconogràfiques; epigrafia i papirologia; recepció de l'antiguitat a la literatura i les arts.

Equip

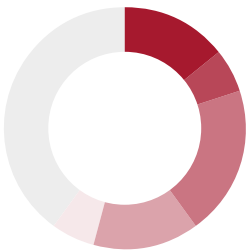
IP

Diana Gorostidi Pi (URV-ICAC)
Anna Gutiérrez Garcia-Moreno (ICAC)

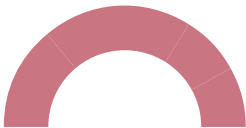
Membres

Jesús Carruesco García (URV-ICAC)
Marie-Claire Savin (ICAC-UAB)
Simona Perna (ICAC)
Jordi Oliver Vert (ICAC)
Laura Galán Palomares (ICAC)
Marta Nicolás Muelas (URV)
Saray Garcia (UAB)
Teresa Buey Urilla (ICAC)
Hugo Feliu Pérez (ICAC)

	ArPA	1a autoria home ICAC	1a autoria dona ICAC
Articles Indexats (JCR, Scopus, Carhus +A)	5	0	2
Articles Indexats (Carhus +B, C i D)	2	1	0
Articles en altres revistes	7	1	3
Articles en actes de congrés	5	1	1
Llibres	2	0	0
Capítols de llibre	14	2	9
Dataset	0	0	0
Total	35	5	15

	Total	IP dona	IP home
Projectes ArPA-LIRA (2024)	3	2	1
Segons convocatòria			
● Convocatòries europees	0	0	0
● Convocatòries estatals	3	2	1
● Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	0	0	0
● Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	0	0	0
Segons zona d'estudi			
● Internacionals	0	0	0
● Estatals	3	2	1
● A Catalunya	0	0	0
Segons via de finançament			
● Competitiu	3	2	1
● No Competitiu	0	0	0

Finançament competitiu ArPA-LIRA (2024), segons fonts de de finançament		251.800,00 €
Comissió Europea		-
Estat		251.800,00 €
Ministeri de Ciència - AEI		251.800,00 €
Ramón y Cajal		251.800,00 €
Generalitat de Catalunya		-
Fundacions i altres entitats		-

Finançament competitiu ArPA-LIRA (2024), segons objecte del projecte		251.800,00 €
Projectes de recerca		-
Transferència		-
Contractes predoctorals		-
Contractes postdoctorals		251.800,00 €
Mobilitat		-
Altres		-

Ciència oberta

L'ICAC ha signat durant aquest 2024 la **Declaració de Barcelona per a la Informació de Recerca Oberta** i forma part de les més de 150 organitzacions que hi donen suport, entre les quals hi ha centres de recerca, universitats, entitats que financen ciència, governs, xarxes i consorcis científics, entre d'altres.

Un dels objectius principals de la Declaració Barcelona és fer públiques les metadades que qualifiquen la recerca, eliminar qualsevol restricció de reutilització i que es regeixin pels principis FAIR (*Findable, Accessible, Interoperable, Reusable*), és a dir, fàcils de trobar, accessibles, que siguin compatibles entre sí, a banda de ser reutilitzables.

Durant aquest 2024 s'han creat els **cursos d'autoaprenentatge** "Gestió de dades de recerca en Arqueologia" i "Accés obert en Arqueologia". Tots dos compten amb una llicència oberta, estan disponibles en català i anglès, i es poden realitzar mitjançant la plataforma virtual Canvas o descarregant el PDF a RECERCAT.

Per una altra banda, també s'han organitzat quatre sessions de **formació** en matèria de ciència oberta: tres per al personal investigador i tècnic de l'Institut amb una mitjana d'assistència de 18 persones; i una sessió adreçada a l'alumnat del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica Aplicada (MACA) i del Màster universitari en Recerca Avançada en Estudis Humanístics (MURAEH) amb 19 persones assistents.

L'11 de juny es va participar a la **II Fira FAIR Data** organitzada pel CSUC i la UPF amb la xerrada "La curació de dades en arqueologia a l'ICAC. Un servei a mida".

Al llarg de l'any s'han implementat millores en el disseny del **lloc web** de "Ciència oberta de l'ICAC" (<https://openscience.icac.cat>) i s'hi han afegit noves seccions per reflectir millor l'estratègia de l'Institut en aquesta matèria. Actualment, el web inclou un apartat específic per a publicacions científiques, dades de recerca, programari de recerca, recursos educatius oberts (REO), infraestructures, serveis i difusió.

Respecte a la mitjana de **publicacions en accés obert** d'aquest 2024 és del 82%.

El codi i programari cada vegada estan més reconeguts com a productes d'investigació, així que per promoure la seva visibilitat i reutilització, aquest desembre de 2024 s'ha aprovat el **Protocol de gestió del programari de recerca de l'ICAC**.

Amb l'objectiu de reforçar el ferm compromís de l'ICAC amb la ciència oberta, també s'ha assignat un **DOI** a tots els llibres editats per l'Institut dins de les col·leccions Documenta, Hic et Nunc i Trama.

Finalment, l'11 de desembre de 2024 va finalitzar el **Programa Investigo 2022-2024**, mitjançant el qual el Sr. Arnau Estivill Guasch ha desenvolupat tasques vinculades en aquesta àrea.

Infraestructures de ciència oberta

CORA, que respon a les inicials en anglès de Catalan Open Research Area, és el conjunt de plataformes que ofereix el CSUC per promoure la ciència oberta. A l'ICAC participem a:

CORA. Repositori de Dades de Recerca (RDR)

El Repositori de dades de Recerca (RDR) és una plataforma per publicar les dades d'investigació seguint els principis FAIR i les directrius de l'European Open Science Cloud (EOCS).

Aquest 2024 s'ha arribat als 45 *datasets* publicats, els quals han obtingut un total de 46.156 visualitzacions, 28.311 descàrregues i 0 citacions. En aquests conjunts de dades participa un 28% de la nostra plantilla investigadora.

El grau de **compliment dels principis FAIR** d'aquests *datasets* és d'un 84% (Troables 100%, Accessibles 78%, Interoperables 75% i Reutilitzables 78%), segons l'eina d'avaluació F-UJI.

CORA. eina DMP

L'eina DMP és la plataforma que facilita la creació de plans de gestió de dades (DMP) i plans de gestió de programari (SMP). Actualment, un 13% del personal hi té un perfil i hi consten 11 plans creats. Les guies per a elaborar aquests documents també es troben disponibles a RECERCAT.

CORA. RECERCAT

Aquest any s'ha arribat als 2.087 ítems dipositats al repositori institucional RECERCAT, però arran de la darrera actualització del programari duta a terme pel CSUC, encara no estan disponibles les estadístiques de consultes i descàrregues.

CORA. Portal de la recerca de Catalunya (PRC)

El Portal de la Recerca (PRC) és una plataforma que té per finalitat visualitzar i difondre des d'un lloc únic l'activitat investigadora que es duu a terme a Catalunya. Els continguts de l'ICAC inclouen 104 investigadors i investigadores, 2.138 publicacions, 38 tesis, 8 grups de recerca i 205 projectes.

ICAC Repositori de Dades de Recerca (RDR)

45 datasets
3 % del total del
RDR (1.315)

46.156 descàrregues
4 % del total del
RDR (911.147)

29 investigadors/es
28 % del personal
investigador ICAC (104)

84% de compliment
FAIR

100% trobables

78% accessibles

75% interoperables

78% reutilitzables

Disseminació

Durant 2024 l'ICAC-CERCA ha organitzat o coorganitzat més d'una vintena d'activitats científiques. Cal destacar que els 3 grups de recerca del centre han estat actius. El GIAP ha desenvolupat una nova edició del cicle de webinar del GIAP, acció ja consolidada en el marc del grup. També han desenvolupat seminaris especialitzats el MIRMED i l'ArPA&LIRA.

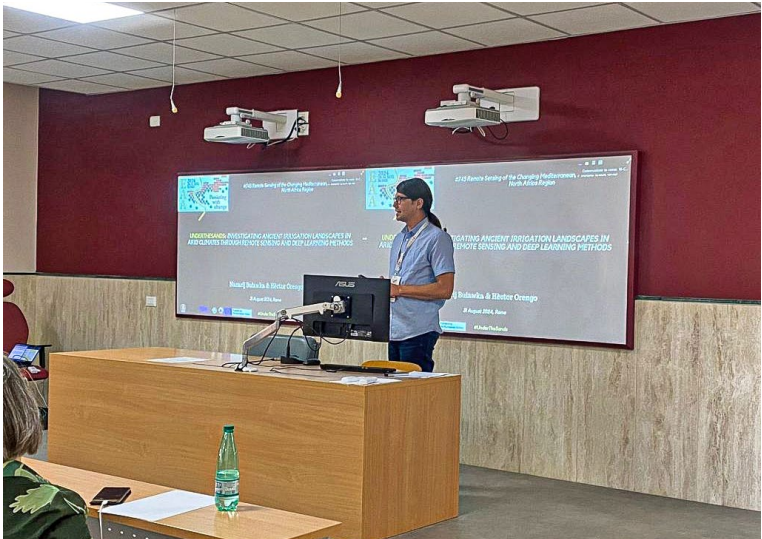
En el marc del màster MACA conjunt entre l'ICAC, la URV i la UAB s'han desenvolupat diferents seminaris transversals, on podríem destacar les sessions de transferència del coneixement, un distintiu del màster que clarament està contribuïnt al seu èxit.

Aquest 2024 s'ha fet la VII edició del curs d'estiu d'arqueologia a València "la Vella" a Riba-Roja de Túria i la XVIII del de Iesso (Guissona). Ambdós cursos, clarament consolidats són un referent en el seu camp.

El personal investigador de l'ICAC-CERCA ha participat en més d'un centenar d'activitats científiques, amb un nombre destacat de ponències i comunicacions en congressos internacionals.

Activitats científiques del personal investigador de l'ICAC-CERCA	Total	1a autoria ICAC	1a autoria ICAC dona
Ponències	15	15	8
Comunicacions	53	43	22
Conferències	22	22	9
Pòsters	6	5	3
Altres	19	15	7
Total	115	100	49

Activitats científiques de l'ICAC-CERCA	
Seminaris	19
Jornades	5
Cursos	2
Total	26

Infraestructures. Equips

Teledetecció i geomàtica

Està coordinada per l'equip d'Arqueologia Computacional de l'ICAC i dona suport als treballs de topografia arqueològica i teledetecció dels diferents grups de recerca i serveis científicotècnics de l'Institut.

Inclou una operadora d'UAV (drones) i pilots certificats amb capacitat de portar a terme vols a tota la Unió Europea, també en àrees restringides. Dur a terme també treballs de teledetecció, amb què combina diversos tipus de sensors (Pancromàtic, Multi-espectral, termal i LIDAR) i la utilització d'imatges satèl·lit, repositoris d'imatges aèries i imatges obtingudes amb els propis UAV.

Proporciona assessorament en l'aplicació de tècniques de teledetecció i topografia a la recerca arqueològica. Així mateix, els tècnics associats a la plataforma poden portar a terme tot tipus d'aixecaments i documentació gràfica de suport al treball arqueològic de camp (incloent excavacions, prospeccions i estudis arquitectònics).

Equipament de la infraestructura de Teledetecció i geomàtica

Responsable

Arnau Garcia-Molsosa

Microscòpia

Posa a disposició dels equips de recerca de l'ICAC-CERCA un conjunt d'instruments per a l'observació i captura d'imatges per a l'anàlisi detallada d'artefactes arqueològics (materials lítics, biològics, sediments, etc.).

La seva activitat es centra en: observació a baixa ampliació: ZEISS Stemi 305, 508 i 2000-C 508; observació petrogràfica (materials lítics, sediments): ZEISS Axioskop 40, NIKON Eclipse 50iPOL; observació de materials biològics (carbó, llavors, pol·len, etc.): OLYMPUS BX51.

Equipament de la infraestructura de Microscòpia

Responsable

Marie-Claire Savin (ICAC-UAB)

Alfredo Mayoral

Documentació, digitalització i gestió de dades de recerca

El Centre de documentació i Biblioteca compta amb un fons de prop de 120.000 ítems dividits en tres àrees: bibliogràfica (21%), documentació arqueològica iconogràfica (50%) i documentació arqueològica textual (28%).

La seva activitat es centra en: informació general i assessorament especialitzat, consulta dels fons documentals, reserva de documentació, Biblioteca i hemeroteca, reprografia, acció social, acords de col·laboració, difusió i intercanvi de publicacions, i gestió de dades de recerca.

Equipament de la infraestructura Documentació, digitalització i gestió de dades de recerca

Responsable

Lídia Gil

© 2016 Pearson Education, Inc. or its affiliate(s). All rights reserved.

Downloaded from <http://ajph.org/> on November 10, 2015

Memòria 2024

Formació avançada

Màster en Arqueologia Clàssica

La Universitat Rovira i Virgili (URV), l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) i la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) imparteixen el **Màster universitari en Arqueologia Clàssica Aplicada.**

Recerca i Transferència (MACA) per a la formació avançada en arqueologia clàssica. Aquest programa de màster és una proposta interessant per a totes aquelles persones que desitgin aprofundir en l'estudi interdisciplinari de l'antiguitat amb una doble perspectiva, investigadora i professionalitzadora.

El màster oficial en Arqueologia Clàssica Aplicada. Recerca i Transferència s'adreça persones titulades en l'àmbit de l'Arqueologia, els Estudis Clàssics, la Història de l'Art, la Història, l'Antropologia, les Humanitats i l'Arquitectura, entre d'altres, interessades en especialitzar-se tant en nous camps professionals de l'arqueologia com en nous mètodes i tècniques aplicats a l'arqueologia del paisatge, l'arqueologia de l'arquitectura, l'arqueometria lapidària i aplicada a les restes bioarqueològiques, així com en la cultura clàssica de la Mediterrània antiga.

Per mitjà de les assignatures optatives del segon quadrimestre, els estudiants poden configurar un itinerari al voltant de:

L'Arqueologia del Paisatge

L'Arqueologia de l'Arquitectura

L'Arqueologia de la Cultura Material

Estructura del màster

Al primer quadrimestre (de setembre a gener): classes presencials i virtuals síncrones. Al segon quadrimestre (de febrer a juny): classes presencials i virtuals síncrones i treball de fi de màster.

Les tres institucions que impulsen la titulació, la URV, la UAB i l'ICAC, col·laboren des del 2006 en la formació especialitzada en arqueologia clàssica aportant-hi la seva expertesa i un equip docent altament qualificat.

La presencialitat del màster es concentra en les activitats pràctiques i de laboratori, mentre que les classes teòriques s'imparteixen en línia a través del campus virtual de la URV (Moodle) o bé amb modalitat híbrida.

Hi ha la possibilitat de gaudir d'ajudes per a cobrir les despeses de mobilitat, així com programes d'iniciació a la recerca de les diferents institucions participants.

La Comissió de Coordinació del màster ha avaluat en dues sessions vuit Treballs de Fi de Master (TFM) corresponents al curs 2023-2024 (26/06/2024 i 9/09/2024).

El jaciment protohistòric del Puig del Cocodril: un centre administratiu i de poder al Penedès de Carles Solé Parellada.

Proposta de projecte de socialització d'un Jaciment: l'Antic d'Amposta de Gerard Novo Llorba.

Las urnas funerarias romanas estrigiladas y tipo 'cesta' (siglos I-II d.C.): estado de la cuestión desde una perspectiva de género de Raquel Chaves García.

El centre productor vitivinícola de Mas d'en Bosc (Constantí, ager Tarraconensis) de Lluna Magarolas.

Vetusta vestigia. La tardoantiguitat a l'ager Tarraconensis oriental dels segles V al VIII: Una interpretació històrica des de l'arqueologia de David Santander Moreno.

Els pedestals dels viri flaminales a Tarraco. Estudi de l'oficina lapidària: composició i estructura formal del text de Clàudia Mascarella Parcerisa.

Antic Balneari del Porcar. Excavació i estudi de les restes d'un mausoleu romà (Tortosa) de Damià Griño Márquez.

L'evolució de les tradicions culinàries a través de la ceràmica al jaciment romà d'Empúries de Clara Rodríguez Calleja.

El curs 2024-2025 s'imparteix la tercera edició del nou màster i compta amb un total de 32 alumnes matriculats.

Programa d’iniciació a la recerca (PIR)

El programa va dirigit als estudiants del màster en Arqueologia Clàssica, per tal de completar la seva formació avançada en l’aplicació de tècniques i tecnologies científiques capdavanteres en arqueologia mitjançant la col·laboració en els grups de recerca de l’ICAC i, alhora, permetre’ls créixer els seus coneixements pràctics en el món de l’arqueologia clàssica.

El curs 2023-2024 es van atorgar dos ajuts PIR d’un total de vuit convocades per als estudiants del màster.

Màster universitari de Mediterrània Antiga (interuniversitari: UOC, UAB, UAH)

L’ICAC col·labora en el Màster de la mediterrània antiga de la UOC, UAB i Universitat de Alcalà, amb la docència en línia i presencial de l’assignatura de “Pràctiques”, de 5 crèdits. Aquest màster es centra en la història antiga de les civilitzacions del Pròxim Orient, Egipte, Grècia i Roma, i s’imparteix des del campus virtual de la UOC.

Els estudiants poden participar en treballs de camp, fer una iniciació a l’arqueologia del paisatge, col·laborar en treballs de laboratori i estudi de materials, o bé en tasques de suport a la recerca i comunicació

El curs 2023-2024 hi van participar un total de 3 estudiants i van ser tutoritzats des de l’ICAC per Josep Maria Palet (Excavacions al jaciment de Coll de Molleres I, Meranges) i Maura Lerga (Comunicació de la recerca)

Doctorat en Arqueologia Clàssica i altres programes

La formació avançada té continuïtat en el Doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB) coordinat per la URV. Els investigadors de l’ICAC, a més de dirigir tesis en el marc d’aquest programa en Arqueologia Clàssica, també en dirigeixen en el marc d’altres programes de doctorat aliens a l’Institut.

Direcció de tesis per investigadors/es de l’ICAC-CERCA durant 2024

	Tesis llegendes	Tesis en curs	Total
Programa de doctorat en Arqueologia Clàssica	7	25	32
Altres programes de doctorat	1	3	4
Total	8	28	36

Tesis doctorals llegendes al 2024 i dirigides per personal investigador de l’ICAC-CERCA

Doctorand/da	Títol de la tesi	Direcció	Data de la defensa
Javier Atienza Fuente	La decoración del <i>frigidarium</i> de las Termas Públicas de <i>Valeria</i> : estudio cuantitativo, tipológico y funcional de sus elementos marmóreos	Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i Anna Gutiérrez (ICAC)	29/02/2024
Arnau Carbonell Puigventós	Arqueologia dels paisatges culturals al Pirineu oriental. Entre la plana de la Cerdanya i l’alta muntanya	Josep M. Palet (ICAC) i Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC)	17/10/2024
Clara Forn Perramon	Baetulo de l’origen a la fi (II ANE - VI DNE). Anàlisi topogràfica, espacial i històrica a partir d’un projecte SIG	Josep Guitart (ICAC)	2/10/2024

Karen Fortuny Mendo	Procesos y técnicas constructivas de una sociedad en transformación: análisis de espacios arquitectónicos entre Tarraco e Ilerda durante la Antigüedad tardía	Josep M. Macias (ICAC) i Antonio Pizzo (EEHAR-CSIC).	18/04/2024
Laura Galán Palomares	Los revestimientos marmóreos en el territorio de la <i>Provincia Hispania Citerior Tarraconensis</i> . Materiales, modelos y talleres a partir de los <i>sectilia</i> y otras decoraciones pavimentales y parietales	Begoña Soler (UM-ICAC) i Anna Gutiérrez (ICAC)	26/07/2024
Valentina Livi	Las terracotas arquitectónicas de la colonia romana de Minturnae, Italia. Sistema decorativo, modelos, producciones	Josep Guitart (ICAC) i Stefano Tortorella (La Sapienza-Roma)	31/05/2024
Chiara Messana	Tales of sheep in the north-eastern Iberian Peninsula during the Iron Age (3rd century BC): a multi-isotope research*	Carles Tornero (UAB- IPHES) i Lúdia Colominas (ICAC)	19/04/2024
Maria Rueda Prunell	<i>Dolia</i> y sistemas de almacenaje en el nordeste de la <i>Hispania Citerior</i>	Ramon Járrega (ICAC) i Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries)	5/12/2024

* Tesi matriculada en un altre programa de doctorat

Tesis doctorals en curs dirigides per personal investigador de l'ICAC-CERCA

Doctorand/da	Títol de la tesi	Direcció
Diana Álvarez Abrio	La dieta i la ramaderia durant la protohistòria al curs inferior de l'Ebre (ss. VIII-II a.n.e): un estudi arqueozoològic	Jordi Diloli (URV) i Lúdia Colominas (ICAC)
Maria Anguera i Oller	Les estructures de combustió protohistòriques del litoral mediterrani de la península Ibèrica des d'una perspectiva etnoarqueològica	M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)
Ioannis Apostolou	Multi-disciplinary survey approaches for the study of long-term cultural landscapes: The example of Grevena in Western Macedonia (Greece)	Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC) i Arnau Garcia (ICAC)
Sergio Badenes Placencia	El paisatge històric de la Plana de Castelló: origen, evolució i estructuració d'un espai litoral entre la protohistòria i la baixa edat mitjana (ss. V a.C. – XIV)	Josep M. Palet (ICAC) i Ferran Arasa (U. València)
Theoni Baniou	Exploring Roman tastes: an archaeobotanical and network analysis approach to the investigation of food plant access, commerce and social identities	Alexandra Livarda (ICAC)
Teresa Buey Utrilla	La participación de las mujeres libertas en el sistema honorífico en el <i>Occidente</i> romano (provincias Hispania, Galia e Italica)	Diana Gorostidi (URV-ICAC) i V.Virginia Garcia-Entero (UNED)
Òscar Caba Vandellòs	Métrica del orden corintio tardoantiguo	Eva Subias (URV) i Ignacio Fiz (URV-ICAC)

Doctorand/da	Títol de la tesi	Direcció
Òscar Caldès Aquilué	¿Decadencia, mantenimiento o adaptación? Moneda y contexto arqueológico entre el Ebro y el Júcar durante la Antigüedad Tardía (c. 409-714 d.C.)	Josep M. Macias (ICAC) i Ruth Priego (U. Sevilla)
Antoni Corrales Soberino	Activitats artesanals al NE peninsular de la protohistòria a la romanització (s. III aC – s. I/II dC)	M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)
Hugo Feliu Pérez	Los soportes epigráficos de la Hispania Citerior. Los pedestales honoríficos de la <i>oficina lapidaria Tarraconensis</i> : estudio sobre la difusión y producción seriada del modelo monumental tripartito*	Diana Gorostidi (URV-ICAC)
Itziar Gutiérrez Soto	La cerámica de época visigoda en el Mediterráneo hispánico. Un estudio comparativo entre el norte de la Carthaginensis y el sur de la Tarraconensis (475-713 d.C.)	Josep M. Macias (ICAC) i Francesc Rodríguez (ICAC)
Laura Juan Santiago	Estudio del mosaico nilótico de Palestrina	Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)
David Jimeno Jiménez	El món funerari indígena al nord-est de la península Ibèrica entre els segles VIII-I aC*	M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Jaume Noguera (UB) i Diego López (U. Bordeaux)
Alexandra Kriti	Feeding the gap: a modern experimental cultivation project towards the creation of new tools to explore agriculture in the past	Alexandra Livarda (ICAC)
Lucio Lauri	<i>Gli spazi del culto imperiale nella Hispania romana. Archeologia e storia economica</i>	Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Diana Gorostidi (URV-ICAC)
Artur López Guimet	L'arqueologia virtual com a eina d'investigació i preservació del patrimoni arqueològic. Estudi de la línia defensiva del Gaià medieval	Ignacio Fiz (URV-ICAC)
Pere Manel Martín Serrano	La documentació geomètrica i gràfica del patrimoni arqueològic: Un canvi de paradigma en el segle XXI. Metodologia i noves perspectives acadèmiques	Ignacio Fiz (URV-ICAC)
Isabel Mattuzzi	Landscapes of Greek colonisation: an integrated archaeological approach of the compared territorial and landscape dynamics around the Ionian colonies of Abdera and Emporion (Thrace, Gr. and Catalunya, Sp.)	Arnau García (ICAC), Alfredo Mayoral (ICAC) i Constantina Kallintzi (Ephorate of Antiquities of Xanthi, Grècia)
Pablo Medina Gil	El territori i poblament al <i>Lesera</i>	Josep M. Palet (ICAC) i Ferran Arasa (UV)
Paola Merciai	From terrifying Gorgons to Beautiful Gorgons: iconography, composition and narrative of a myth in context	Jesús Carruesco (URV-ICAC)
Andreu Muñoz Virgili	Articulación y proyección del espacio litúrgico hispano: el culto cristiano y sus escenarios físicos en la Antigüedad Tardía	Josep M. Macias (ICAC)

Doctorand/da	Títol de la tesi	Direcció
Luisa Pérez García	La crisis Siria y el expolio del Patrimonio	Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)
Andrea Carolina Quero Leal	Apocalipsis digital: análisis mitocrítico sobre las narrativas del fin del mundo en videojuegos de fantasía (1990-2020)*	Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Vicenç Navarro (UPF)
Andreu Ruana Balsebre	Les glosses del Dertusensis 134: manuscrit de les Metamorfosis d'Ovidi (catalogació, inventari, transcripció, traducció i interpretació)	Diana Gorostidi (URV-ICAC) i Marina Navàs (URV)
Mar Sánchez Hernández	Calcite alabaster: a quantitative and diachronic study of its uses and distribution in the western Mediterranean in the Roman period (II BCE - V CE)	Anna Gutiérrez (ICAC) i Simona Perna (ICAC)
Rosa Soler Acedo	Estratègies ramaderes i innovacions zootècniques en època romana al nord-est peninsular a partir d'anàlisis biogeoquímiques	Lídia Colominas (ICAC) i Carles Tornero (UAB-IPHES)
Konstantina Venieri	Computational approaches to the long-term reconstruction of past Thessalian landscapes	Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC) i Arnau Garcia (ICAC)
Rafael Jesús Vera Torrecillas	El megalitismo en la provincia de Huelva. Estado de conservación y puesta en valor	Eva Subias (URV) i Ignacio Fiz (URV-ICAC)

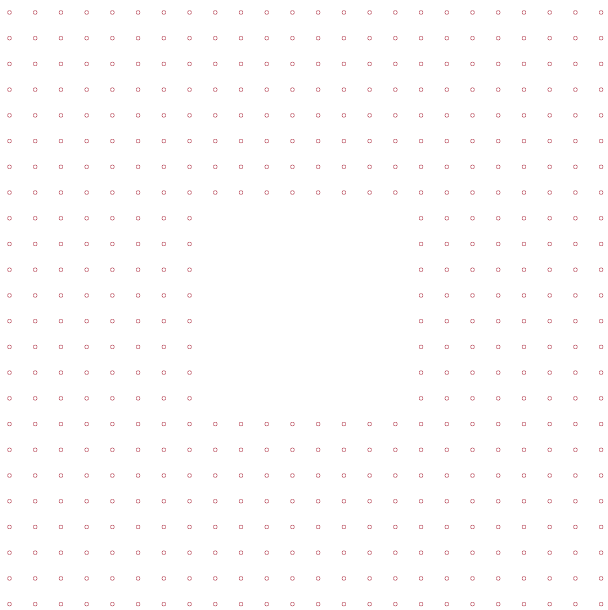
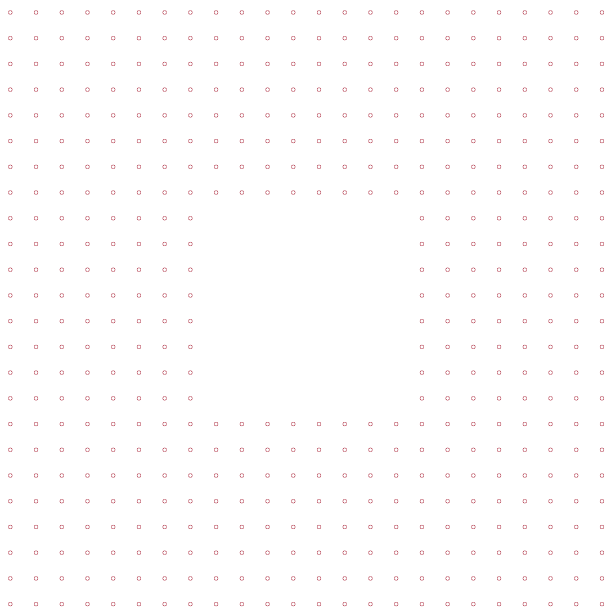
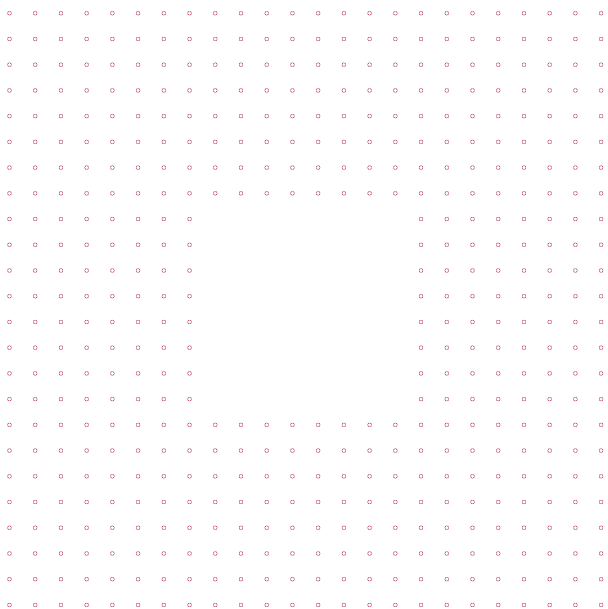
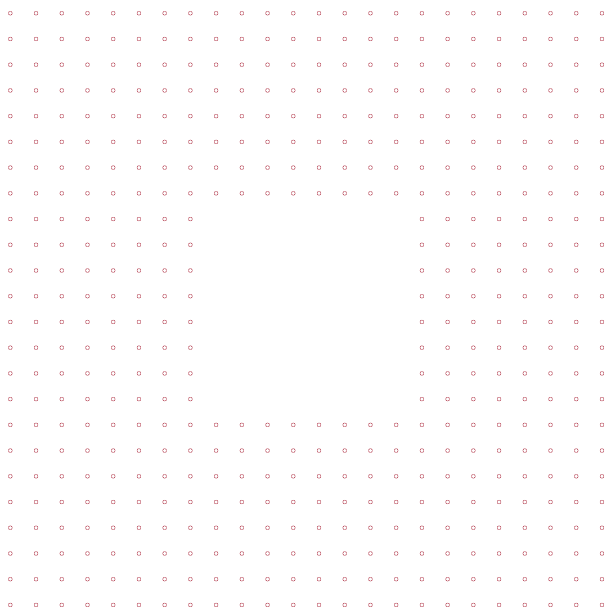
* Tesi matriculada en un altre programa de doctorat

Lectura de la tesi doctoral de la investigadora Karen Fortuny, titulada “Procesos y técnicas constructivas de una sociedad en transformación: análisis de espacios arquitectónicos entre Tarraco e Ilerda durante la Antigüedad tardía”, a la sala d'actes de l'ICAC, amb la presència dels membres del tribunal: Gisela Ripoll, Pedro Mateos i André Miguel Serra.

Serveis

Unitat d'Estudis Arqueomètrics
Centre de documentació i Biblioteca

Unitat d'Estudis Arqueomètrics

La Unitat d'Estudis Arqueomètrics de l'ICAC-CERCA s'orienta específicament a l'estudi interdisciplinari, des d'un punt de vista historicoarqueològic i arqueomètric, de les restes patrimonials (arqueològiques, escultòriques, epigràfiques o arquitectòniques) elaborades en marbres i altres roques. Investiga també els aspectes econòmics, socials, polítics i simbòlics lligats a l'explotació, ús i circulació o comercialització dels recursos petris a l'Antiguitat. D'altra banda, des de la UEA es treballa en l'optimització de les tècniques analítiques a fi de valorar-ne la utilitat i rendibilitat arqueomètrica.

1. Col·laboracions científiques

Projecte *SULMARE: Sulcato marmore ferro. Canteras, talleres, artesanos y comitentes de las producciones artísticas en piedra en la Hispania Tarraconensis* (PID2019-106967GB-I00): finalització del projecte i estudi de procedència de la Venus en marbre del Museu de Badalona; estudi arqueomètric de la columneta de marbre de la finestra W de la Torre del Pretori (Tarragona); anàlisi preliminar de diverses inscripcions del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona (MUHBA) i preparació d'un article al respecte; preparació de diversos articles vinculats a estudis anteriors (marbres del monument conegut com *Trofeu de Pompeu*, conservat al Musée de Saint-Bertrand-de-Comminges; pedrera de Gondrame-As Eiras; marbres de *Complutum*; inscripcions del MUHBA) estudi de procedència de l'altar i càtedra romàniques de la catedral de Santa Maria de Girona; estudi de caracterització de les mostres de pedreres obtingudes durant les prospeccions (*vid. infra*)

Projecte *Cosas de mármol. Creación, usos y reciclaje de las producciones marmóreas en Hispania* (RED2022-134955-T): dinamització dels documentals sobre el marbre (*vid. infra*) i participació en la Taula Rodona *O marmore como recurso. Investigação, divulgação e transferência*, organitzada a Vila Viçosa (Portugal).

Projecte *Grevena Archaeological Project – The marble finds and the villa rustica at Arsalia (Agios Georgios, Grevena)* (2021-SGR-1363): prospecció i mostreig de pedreres de marbre de l'entorn i estudi de caracterització de les mostres obtingues; estudi macroscòpic de diverses peces de marbre conservades als magatzems de la ciutat de Grevena (en col·laboració amb S. Dimaki, Eforia d'Antiguitats de Grevena, Grècia).

Projecte *Corpus Signorum Imperii Romani*: continuació de l'estudi de procedència d'escultures en marbre blanc conservades en diversos museus (en col·laboració amb F.

Arasa, Universitat de València i J. Andreu, Universidad de Navarra), per la publicació del proper volum del CSIR (Corpus d'Escultures de l'Imperi Romà)-Hispania, i redacció del capítol analític del mateix volum.

Projecte *Aquae Tarraconem ductae*: contribució a la prospecció per localitzar diversos trams de l'aqüeducte del Gaià.

Projecte *La villa Castilione i la domus Sanctae Maria Virgini Christi en el territorio o pagus Petralatense. La població altmedieval a l'entorn de l'estany de Castelló* (Num. Exp.: ARQ001SOL-146-2022 / 437 CU00050): mostreig i caracterització d'un fragment de sarcòfag en marbre (en col·laboració amb A.Mª Puig Griessenberger).

Projecte *Chaire Arvernes 2.0 (Maison des Sciences de l'Homme, UAR 3550)*: revisió macroscòpica dels marbres del Temple de Mercuri de Clermont-Ferrand (França) i elaboració d'un projecte de recerca comú a desenvolupar en els propers anys (en col·laboració amb B. Dousteysier Université Clermont-Ferrand, França).

Projecte *Un'eredità fragile: per una rinascita dei patrimoni culturali in età moderna (FRA 2022-2024)*: autòpsia i documentació macroscòpica del material emprat a la tomba dels Cardona de la catedral de Tarragona (en col·laboració amb T. Mozzatti, Università degli Studi di Perugia).

Projecte *Corpus of the Roman and Late Antique Architectural Decoration in the Area between Trogir and Omiš*: elaboració (redacció i estimació econòmica) de workpackage d'anàlisis arqueomètrics (en col·laboració amb D. Matetić Poljak, Universitat de Split, Croàcia).

Projectes El territori de Cessetània occidental al primer mil·lenni aC: del bronze final a la romanització (CLT009/22/00012), *Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (III Fase)* (CLT009/22/00102),

Serveis

El port de Tarraco a la desembocadura del riu Francolí (segles VI-VIII), Restauració del claustre de Santes Creus: assessorament en la identificació de materials lapidis trobats durant les respectives excavacions i/o treballs de restauració.

2. Suport al personal investigador i serveis a institucions públiques, nacionals i estrangeres, i a empreses privades relacionades amb la gestió del patrimoni, l'arqueologia o la restauració

Estudi arqueomètric de 10 deu peces de marbre (relleus i escultures) conservades al Museu del Prado (Madrid); estudi de procedència de varies roques ornamentals utilitzades a les termes romanes del Forau de la Tuta (Artieda, Aragó) (12 mostres); estudi arqueomètric de diverses peces en marbre descontextualitzades y conservades a la Finca Almoraima (Cadiz); finalització de l'estudi arqueomètric d'una peça litúrgica tardo-antiga del jaciment d'*Oretum* (Granátula de Calatrava, Ciudad Real); continuació de l'estudi de diversos fragments de revestiments documentats al jaciment d'Empúries, en col·laboració amb la investigadora pre-doctoral Silvia Llobet i Font.

3. Gestió, manteniment i ampliació del fons de referència LEMLA

Ampliació de les col·leccions del LEMLA i revisió/actualització de dades derivades de mostres precedents mitjançant l'aplicació de tècniques analítiques recents; finalització del fons fotogràfic amb calibratge colorimètric dels principals *marmora* romans, hispans i forans, a partir de les plaques polides del fons de referència, amb previsió de fer-ne una futura utilització científica i difusió en línia.

Prospecció de diversos afloraments i pedreres inèdites del territori tarragoní (Torre d'en Dolça i cap de Salou-Cova del Lladre i Cap de Cavall, Platja Llarga, Altafulla, Camí Vell de Calafell i Masia Bartomeu), de roques ornamentals tipus *griotte* del Pirineu oriental (Cerdanya) i de marbre blanc del territori de Grevena (Grècia).

Continuació de la reorganització i avaluació de la litoteca del centre de recerca Archéosciences Bordeaux (França), de cara a la seva possible fusió amb el fons LEMLA.

4. Optimització de les tècniques analítiques i desenvolupament de nous protocols metodològics

Converses i sessions de treball per la col·laboració per maximitzar l'aprofitament dels recursos analítics dels respectius laboratoris específics, amb el Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC), amb seu a Sant Cugat del Vallès.

Avaluació del potencial de treballar en bases de dades online, i check-test mitjançant l'aplicació de casos específics.

5. Docència, divulgació, transferència del coneixement i publicació de resultats

Participació per invitació, en les sessions de treball de la Taula Temàtica "Materials, Conservació i Analítiques" de la 2a fase del procés d'elaboració del Pla de l'Arqueologia i Paleontologia de Catalunya (PAPCAT) 2026-2030 (Servei d'Arqueologia, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya).

Participació dels membres de la UEA en fòrums científics nacionals i internacional: XVIII International Colloquium on Roman Provincial Art (Belgrad, 20-25 de maig); IX Congreso de Geología de España (Àvila, 3-6 juliol); Journées Européennes du Patrimoine (El Perthus, 21 de setembre); 30th International Congress EAA Meeting (Roma, 28-31 d'agost); entre d'altres.

Acollida d'investigadors europeus en estades de recerca o especialització: Isabelle Pianet (investigadora sènior, Archéosciences Bordeaux, França), Jeanne Maucourt (Màster en Arqueometria, Université de Bordeaux Montaigne) i Alex Osso (paleontòleg aficionat).

Entrevista al Diari Més (gener) i a la revista Descobrir Catalunya (març); participació en el podcast *Toquem Pedra*, al programa en directe *L'Hora Local* d'Altafulla Ràdio, i al programa BDN360º de TVBadalona en motiu de la conferència *La Venus de Baetulo: Una escultura romana plena de sorpreses* i dels 90 anys de la troballa d'aquesta escultura.

Presentació i projecció del cicle documental *El ciclo productivo del marmor en la península ibérica desde la Antigüedad hasta nuestros días* (UNED Media, projecte marc: RED2022-134955-T, *vid. supra*) en els certàmens: Festival Tarraco Viva, Ficab-Festival de Cine Arqueológico del Bidasoa (organitzat pel Oiasso Museoa), Arkhaios – Cultural heritage and Archaeology Film Festival (USA).

Docència a les assignatures Arqueometria aplicada als materials lapidis i Transferència en Arqueologia, Patrimoni i Aspectes culturals, del Màster Interuniversitari en Arqueologia Clàssica Aplicada. Recerca i transferència (URV-ICAC-UAB); classe magistral al Grau d'Història de l'Art i Arqueologia de la URV; acollida d'estudiants de grau en pràctiques: Enric Barceló, URV).

Centre de documentació i Biblioteca

El Centre de documentació i Biblioteca de l'ICAC disposa d'un fons documental integrat per monografies, publicacions periòdiques, materials audiovisuals i bases de dades. Aquest fons ofereix també cinc col·leccions singulars: el llegat del Dr. Pere de Palol (†), la biblioteca i el llegat fotogràfic del Dr. Gustav A. Gamer (†), l'arxiu personal del Dr. Jordi López Vilar, la biblioteca del Dr. Antonio Peña Jurado (†) i part de la biblioteca del Dr. Simon Keay (†).

El Sr. Gabriel Garcés Millán va sol·licitar fer les pràctiques externes del Màster en Gestió del Patrimoni Cultural i Natural de la UNIR amb nosaltres (126 hores). Les tasques encarregades s'han englobat en la millora de la conservació i preservació del fons històric del Dr. Pere de Palol.

El 18 de gener es va rebre la visita de l'alumnat de grau superior de Disseny i Moblament de l'Institut Pere Martell de Tarragona, amb l'objectiu de consultar bibliografia relacionada amb el mobiliari romà i recrear una cadira romana.

A finals de 2024 es va dur a terme l'enquesta "Valoració dels serveis del Centre de documentació, Biblioteca i Ciència oberta", amb l'objectiu de conèixer l'opinió sobre els serveis que oferim, per poder millorar-los i detectar noves necessitats.

Gestió dels fons de l'ICAC-CERCA

El fons compta amb **159.089 ítems** dividits en quatre àrees: bibliogràfica (26.180 ítems); llegats històrics material iconogràfic (69.386 ítems); llegats històrics material textual (33.736 ítems) i arxiu administratiu (29.787 ítems).

Al llarg de l'any 2024 la biblioteca ha augmentat un 0,76% el nombre de documents i l'arxiu històric-administratiu de l'Institut s'ha incrementat en un 83,51%. Aquest augment és arran de la incorporació de l'inventari estimat de la documentació digital de Jordi Peiret, administrador de l'ICAC entre els anys 2002 i 2023.

S'ha finalitzat la catalogació bibliogràfica del **Fons Dr. Simon Keay** al qual consta de 588 ítems.

El **Fons del Dr. Pere de Palol** ha rebut diferents consultes al llarg de l'any i s'han digitalitzat 53 cartes entre el Dr. Palol i diferents investigadors, amb motiu de l'estudi sobre l'origen de l'arqueologia cristiana a Catalunya.

Servei de préstec

El servei de préstec ha dut a terme 257 transaccions, un 63% de les quals pertanyen a peticions externes.

Distribució de publicacions

L'ICAC ofereix un servei d'intercanvi de publicacions amb 263 centres, fet que resulta fonamental per a l'increment del fons bibliogràfic i l'augment de la visibilitat de les publicacions editades per l'Institut.

Durant 2024 s'han distribuït 402 exemplars i un 55% han estat a través del sistema d'intercanvi bibliogràfic.

Serveis

Publicacions ICAC

L'ICAC-CERCA disposa d'un servei de publicacions a través del qual dona a conèixer la tasca investigadora, pròpia i aliena, en el camp de l'arqueologia clàssica en sentit ampli.

L'ICAC-CERCA figura al rànquing d'editorials de llibres científics SPI (Scholarly Publishers Indicators), en l'àmbit d'arqueologia i prehistòria, que publica el Centro de Ciencias Humanas y Sociales (CSIC), basant-se en l'opinió d'experts espanyols en Humanitats i Ciències Socials.

Des de 2021, l'ICAC-CERCA compta amb dues col·leccions pròpies: la col·lecció digital TRAMA, amb 12 llibres editats, i la col·lecció impresa Documenta, amb 31 títols editats en 35 volums. L'ICAC-CERCA també coedita i col·labora en publicacions d'altres entitats.

Les publicacions han estat:

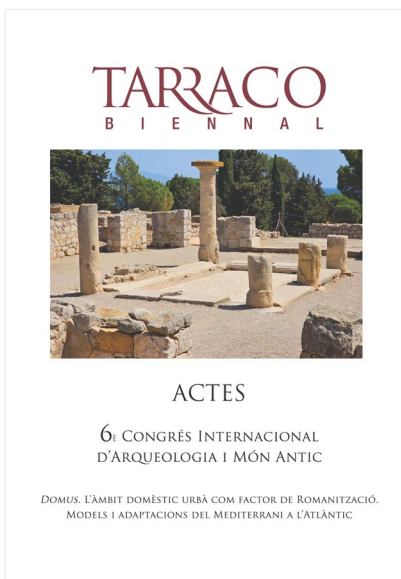

Dolia ex Hispania: els dolia a les províncies d'Hispania en època romana. Estat de la qüestió i perspectives

Maria Rueda i Ramon Járrega (editors científics)

Col·lecció TRAMA, 12

Aquest llibre recull les actes del congrés internacional homònim, organitzat per l'ICAC el 2022, dedicat a l'estudi dels grans contenidors ceràmics (dolia) a les províncies hispàniques. Amb 33 articles, una ponència final i un glossari, el volum ofereix una visió actualitzada sobre l'estat de la recerca i els principals debats en aquest àmbit. Els estudis s'organitzen en tres seccions dedicades a la Tarraconense, la Bètica i la Lusitània, a més d'una secció final amb contribucions de caràcter variat. L'obra reflecteix també la diversitat del camp d'estudi, amb textos en català, castellà, portuguès, francès, italià i anglès.

Actes 6è Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic Tarraco Biennal. Arqueologia dels sistemes portuaris

Ricardo Mar i Joaquín Ruiz de Arbulo (editors científics)

Coedició de l'ICAC amb la Universitat Rovira i Virgili

El 6è Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic Tarraco Biennal es va celebrar a Tarragona els dies 23 i 24 de novembre de l'any 2023.

La temàtica general de les actes està dedicada a La Domus, la casa romana, no sols va ser el reflex de la societat i de la família habitant, sinó que va estar dissenyada per a albergar una sèrie de rituals que regien la vida dels antics romans i la seva quotidianitat. Les formes construïdes dirigeixen i donen forma a la sociabilitat dels seus habitants i les gentes amb les quals guarden vincles i relacions. Aquests processos queden fossilitzats en el registre arqueològic, i és l'anàlisi d'aquest, el que queda recollit en aquestes actes.

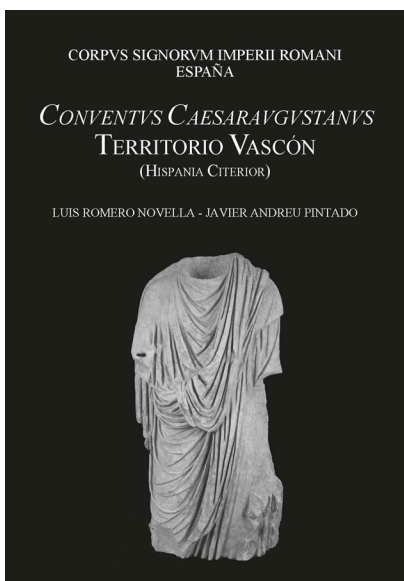
Catalunya en temps dels ibers

M. Carme Belarte i Joan Santacana

Col·laboració amb Dalmau Editor

El llibre ofereix una anàlisi rigorosa i alhora divulgativa sobre els factors que van configurar la cultura ibèrica, des de la seva formació fins a la dissolució sota l'òrbita romana. En diversos apartats, l'obra explora diversos aspectes relacionats amb aquest poble econòmic: societat i economia, orígens i evolució de la cultura ibèrica, vida quotidiana, organització territorial...

També aporta noves dades gràcies a les investigacions arqueològiques recents en jaciments emblemàtics com Ullastret, Masies de Sant Miquel o el Vilar de Valls, que han experimentat un renovat impuls en la investigació, permeten aprofundir en el coneixement dels nuclis urbans ibèrics.

"Conventus Caesaravgvstanvs"

Territorio Vascón (Hispania Citerior)

Luís Romero Novella i Javier Andreu Pintado

Coedició de l'ICAC amb la Universidad de Navarra

Aquest nou volum de la sèrie CSIR-Espanya, té el seu origen en la tesi doctoral "El foro de Los Bañales: arquitectura y programas epigráficos, escultóricos i decorativos" d'un dels dos signants d'aquest volum, defensada a la Universitat de Navarra a l'abril de 2022. Aquest text, obra de deixeble i mestre, és l'estudi exhaustiu, detallat i apassionat de tots els testimonis escultòrics que s'han localitzat en territori vascó, una regió que ocupa el sector nord-occidental del *conuentus Caesaraugustanus* i en la qual la investigació arqueològica dels últims anys s'ha dinamitzat notablement aportant, també, evidències que han vingut a cobrir una àrea que, fins ara, semblava totalment inèdita i buida pel que fa a testimonis d'estatuària romana respecta.

Abitare nel Mediterraneo Tardoantico

Atti del IV Convegno Internazionale del Centro Interuniversitario di studi sull'edilizia abitativa tardoantica nel mediterraneo (CISEM) (Cuenca 7-9 novembre 2022)

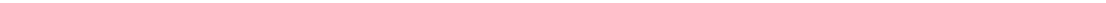
Isabella Baldini, Carla Sfameni i Miguel Ángel Valero Tévar

Col·laboració de l'ICAC amb l'editorial Edipuglia

El volum recull les Actes del IV Congrés Internacional CISEM, organitzat pel Centre Interuniversitari d'Estudis sobre l'Edificació Residencial Tardoantiga al Mediterrani (CISEM), celebrat a la Universitat de Castella-la Manxa (Conca, Espanya) del 7 al 9 de novembre de 2022, marcant la primera experiència dels Congressos CISEM fora d'Itàlia.

Els treballs recollits en el volum aborden el tema de la continuïtat i la discontinuïtat en els edificis residencials, proposen anàlisis dels espais i de l'escenografia del poder, i s'aturen en l'estudi del mobiliari i les decoracions de domus i vil·les.

Unitat de Transferència i Impacte Social
Principals projectes de Transferència

Unitat de Transferència i Impacte Social

Consolidació de la Unitat de Transferència i Impacte Social de l'ICAC

Creada al 2023, la UTIS s'ha consolidat al llarg de 2024 com una unitat estructural del centre i també com un referent en transferència i innovació dins de la xarxa de centres CERCA d'Humanitats i Ciències Socials.

Aquest procés de consolidació, ha tingut dues fites importants al llarg d'aquest any:

El reconeixement com a Unitat de Cultura Científica i de la Innovació (UCC+i) per part de la Fundación Española de Ciencia y Tecnología (FECYT).

La participació en el Programa d'Impuls a la Innovació en Ciències Socials i Humanitats del CERCA.

Reconeixement UCC+i (FECYT)

Al març de 2024, la UTIS-ICAC va ser reconeguda com a UCC+i, incorporant-se a la Red de Unidades de Cultura Científica y de la Innovación de la FECYT. Aquest reconeixement ens ha permès visibilitzar-nos dins d'una xarxa estatal de professionals i institucions que treballen per impulsar els processos de transferència del coneixement cap a la societat i fomentar una cultura científica accessible i inclusiva. També ens ha permès optar a una categoria pròpia de finançament per a UCC's dins de la convocatòria general d'ajuts de la FECYT i tenir inscripció preferent en el ComCiRed, Comunicar Ciencia en Red, que és el congrés anual d'UCC+i que organitza la FECYT.

Les principals línies de treball de la UTIS-UCC d'acord amb els indicadors FECYT són:

Foment de la divulgació i la cultura científica en arqueologia clàssica, amb perspectiva accessible i inclusiva.

Assessorament i formació al personal investigador de l'ICAC sobre els processos de transferència i impacte social del coneixement.

Investigació pròpia sobre el processos de transferència i impacte social del coneixement.

Programa d'Impuls a la Innovació en Ciències Socials i Humanitats del CERCA

El programa estratègic del CERCA per fomentar la innovació en els centres de ciències socials i humanitats (CED, CREI, IBEI, ICAC, ICP, ICRPC i IPHES) ha tingut com a objectiu potenciar la transferència de coneixement a través d'un pla de formació i adopció de bones pràctiques internacionals. Així mateix, ha finançat la posada en marxa d'experiències i projectes pilot que permetessin aplicar els coneixements adquirits i desenvolupar proves de concepte o accions experimentals. La Dra. Jessica Meijer, cap d'innovació i desenvolupament de negoci de LURIS, la unitat de transferència de la Universitat de Leiden, ha estat l'experta que ha acompanyat i supervisat tot el programa.

En aquest sentit es van realitzar dues missions internacionals en les que va participar la Direcció de l'ICAC i la coordinació de la UTIS: una estada a Leiden (febrer 2024) i una altra a Edimburg (octubre 2024). En ambdues estades, es van visitar diverses institucions acadèmiques especialitzades en transferència de coneixement, innovació i impacte social.

Pel que fa al pla d'accions pilot vinculat al programa estratègic d'innovació del CERCA, ha esdevingut un marc d'oportunitat excepcional. L'ICAC va obtenir un finançament de 55.000 €, que li han permès dissenyar i implementar un *Crazy Action Plan* innovador, divers i ambiciós. Hem pogut explorar i testar línies i eines de transferència que fins ara no havien format part de les estratègies habituals posades en marxa pel centre.

Principals projectes de Transferència

Durant l'any 2024, l'ICAC ha destacat per la seva capacitat de captar fons competitius per a projectes centrats íntegrament en la transferència del coneixement:

Projecte ArqueoPirenaia II. Transferencia social, didáctica y mediación del patrimonio en un paisaje cultural de alta montaña (Valles de Núria y Coma de Vaca, Pirineos Orientales)

(FCT-23-18912). Finançament FECYT: 26.000 €.

El projecte ArqueoPirenaia II representa la segona fase del programa de transferència del coneixement vinculat a la recerca sobre paisatges culturals d'alta muntanya al Ripollès, que lidera l'equip d'Arqueologia dels Paisatges Culturals i Paleoambient del GIAP.

El projecte té per objectiu principal completar els recursos didàctics i de transferència del coneixement que es van desenvolupar en el projecte ArqueoPirenaia (FT-21-17298), ampliant la zona d'acció a la Vall de Coma de Vaca i oferint nous materials inclusius que permetin explicar l'Arqueologia del Paisatge no només al públic general, sinó també a col·lectius amb diversitat.

Les accions previstes a ArqueoPirenaia II són:

- 1.** Creació d'un circuit patrimonial per visitar i divulgar els jaciments arqueològics pastorals del sector de Coma de Vaca (Ripollès).
- 2.** Adaptació inclusiva dels continguts de la web ArqueoPirenaia, de l'exposició itinerant i del laboratori didàctic ArqueoPirenaia Lab. Edició de materials en Lectura Fàcil i pictogrames per a persones amb autisme.

3. Filmació del documental ArqueoPirenaia: Ciència i Patrimoni als Pirineus Orientals.

4. Publicació il·lustrada, de caire divulgatiu, sobre l'arqueologia dels paisatges culturals de muntanya als Pirineus Orientals.

Projecte Cultur-Monts. Valorización de los Paisajes Culturales de montaña: un recurso de desarrollo territorial sostenible.

Programa europeu Interreg SUDOE (SI/4.6/E0050).

Finançament total FEDER: 1.267.005,00 €.

Els sectors de muntanya del sud-oest d'Europa viuen una situació crítica de despoblament i envelliment que fa imprescindible revitalitzar-ne l'estructura social i productiva. El projecte Cultur-Monts, gràcies al finançament del programa Interreg Sudoe 2021-27, afronta aquest repte a través de la posada en valor del patrimoni associat als paisatges culturals de muntanya. L'objectiu és oferir noves oportunitats de desenvolupament a les comunitats de muntanya, millorant-ne la qualitat de vida, la cohesió territorial, fomentant l'autoestima de la població local i incrementant les capacitats dels organismes públics per atraure visitants, integrar nova població i fixar els joves als seus territoris.

A les darreres dècades, l'arqueologia ha demostrat que les regions muntanyoses del sud-oest d'Europa no són només espais naturals i de biodiversitat, sinó que atresoren un important llegat cultural resultat de la intensa activitat humana. Tot i això, aquest patrimoni és poc conegut i ha estat poc valorat com a eina per a la dinamització, la innovació i la transformació sostenible d'aquests territoris.

Durant tres anys (2024-2026), el projecte Cultur-Monts impulsarà la creació d'una xarxa internacional de col·laboració entre França, Espanya i Portugal destinada al desenvolupament d'estratègies conjuntes per posar en valor i aprofitar el patrimoni cultural com a recurs de desenvolupament territorial sostenible.

El projecte es desenvolupa en 5 sectors diversos:

- Puy de Dôme-Lozère (Massís Central, França)
- Ripollès-Cerdanya (Pirineus orientals, Catalunya)
- Comarca de Babia (Lleó)
- Comarca del Camí Reial de la Taula (Astúries)
- Serra de Peneda-Gerês (Nord, Portugal)

Divulgació de la ciència

L'ICAC col·labora de manera estable amb diverses institucions públiques i centres de recerca en l'organització d'activitats de divulgació de la ciència, de manera especial en l'àmbit de Tarragona però també arreu de Catalunya.

Programa de ràdio *Toquem Pedra*

El programa de ràdio *Toquem pedra* sobre arqueologia clàssica repeteix temporada a la graella de Tarragona Ràdio el 2024. El programa es concep com un espai de divulgació científica sobre arqueologia clàssica a partir del coneixement i la recerca que duem a terme a l'Institut, fent especial incís en el patrimoni històric i cultural de Tarragona. El 2024 s'han emès cinc programes. L'emissió del programa és en directe i, posteriorment, es pot consultar en format podcast a Spotify a través del nou espai web Zona Podcast de Tarragona Ràdio.

Nit Europea de la Recerca

La setena edició de la Nit Europea de la Recerca ha superat totes les expectatives i ha comptat amb milers de participants en el centenar d'activitats que s'han organitzat per aquest esdeveniment internacional de divulgació científica, que a Tarragona està coordinat i organitzat per la Universitat Rovira i Virgili (URV) amb la participació dels centres CERCA de la demarcació: l'ICAC, l'ICIQ, l'IISPV i l'IPHES. L'activitat central, la Fira de tallers (27 i 28 de setembre), va comptar amb tres tallers de divulgació de l'ICAC: "A pic i pala! Construïm una vila romana", "Marbre, luxe i color: muntem un paviment a la romana!" i "Sabors romans: descobrim l'alimentació del passat", amb la participació i col·laboració d'una desena de membres de l'Institut.

Hem participat també amb una xerrada a centres de secundària i batxillerat "Què és l'arqueologia? Un exemple aplicat a l'època ibèrica".

Festival Tarraco Viva

L'ICAC participa en l'organització del Festival Tarraco Viva, que es celebra a Tarragona el mes de maig, aquest 2024 ha estat la vint-i-sisena edició.

Les principals activitats han estat:

XVII Cicle de Documentals Arqueològic, en col·laboració amb el FICACB, Festival Internacional de Documentals Arqueològics del Bidasoa, amb la projecció de tretze peces audiovisuals. [13-22/05/2024]

Divulgació de la ciència

Lliurament dels Premis ODISSEA en la
jornada “Un dia a Tarraco”, en col·laboració
amb l'associació APLEC. [14/05/2024]

Estand propi a la Fira de Museus, amb un taller divulgatiu per a públic familiar: “Interiorisme a la romana: decora la teva domus amb marbres”. [24-26/05/2024]

Visites guiades i xerrades

Diversos projectes de recerca de l'ICAC tenen com objectiu difondre el coneixement científic a la societat de manera accessible i atractiva mitjançant visites guiades a jaciments i xerrades a escoles i al públic en general.

Presentacions de llibres

El 2024 l'ICAC ha participat en l'organització de tres presentacions públiques de llibres: “L'assentament ibèric d'Alorda Park, o de les Toixoneres (Calafell, Baix Penedès, Tarragona). Campanyes d'excavació 1992-2001”, “Actes de la 6a Tarraco Biennial” i “Catalunya en temps dels ibers”.

Accions de sensibilització per la igualtat de la dona i la diversitat

Sota la coordinació del Comitè d'Igualtat i diversitat,
l'ICAC-CERCA ha organitzat les activitats de divulgació:

Exposició itinerant sobre sexisme en arqueologia
 “Arqueosexisme”, exposada a la URV [5/12/2023
 a 30/05/2024], a la UdL [6/10/2024 a 5/11/2024]
 i a la UPF [19/11/2024 a 8/01/2025].

En el marc de la celebració de l'11F, Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència: la xerrada en línia “Mujeres singulares en el Calcolítico del sur de Iberia: la Señora del Marfil y el proyecto MEMORIES”, a càrrec de la Marta Cintas (Universitat de Sevilla). [9/02/2024]

En el marc de la celebració del 8M, Dia Internacional de les Dones: la xerrada en línia “De la invisibilització a la impunitat: (Des)xifrant la discriminació de gènere i l’assetjament sexual en arqueologia”, a càrrec de l’Ariadna Nieto (Universitat de Lleida). [7/03/2024]

En el marc de la celebració del Dia Internacional de l'Orgull LGBTIQ+, la xerrada en línia “Visibilitzant el col·lectiu LGBTIQ+ a la universitat”, a càrrec de l'Oriol Ríos (Associació URVisibles). [27/06/2024]

En el marc de la celebració del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència Contra les Dones, amb la lectura conjunta del manifest del 25N i del text "Cuéntalo, la sororitat femenina i la commoció masculina", de l'Alba Alfageme. [25/11/2024]

Ciència oberta en arqueologia

En el marc de les sessions de formació i xerrades organitzades pel Centre de Documentació, Biblioteca i Ciència oberta de l'ICAC-CERCA, s'han organitzat quatre jornades:

Taller “Com fer un Pla de Gestió de Dades” adreçat a l'alumnat del màster MACA i MURAHE, a càrrec de Lydia Gil, responsable del Centre de documentació, Biblioteca i Ciència oberta de l'ICAC. [10/03/2024]

Xerrada “Bibliometría Narrativa: aplicaciones para la defensa de currículos y aportaciones científicas en el marco de CoARA”, a càrrec de Daniel Torres-Salinas i Wenceslao Arroyo-Machado, investigadors de la Universitat de Granada. [25/04/2024]

Taller “Intel·ligència artificial i recerca”, a càrrec de Carlos Lopezosa, professor lector del Departament de Biblioteconomia, Documentació i Comunicació Audiovisual de la Universitat de Barcelona. [7/10/2024]

Xerrada “Dades de recerca en arqueologia”, a càrrec de Sabina Batlle, arqueòloga i investigadora predoctoral de la Universitat de Barcelona. [7/10/2024]

Activitats de divulgació de l'ICAC-CERCA

7 visites
guiades

3 presentacions de llibres

2 actes
institucionals

2 exposicions i documentals

8 xerrades

5 formació i tallers

Impacte digital

Web i butlletí

 77 notícies publicades a la web	 954 subscribers	 7 trameses del butlletí Archeonea
--	--	--

Xarxes socials

 x		ARPA-LIRA
 seguidors	2.687	637
 seguidors nous (2024)	374	169

instagram

 seguidors	1.980
 seguidors nous (2024)	620

youtube

 subscribers	92
 continguts	14 vídeos + 1 short

Annex

Projectes de recerca

Projectes de recerca

MIRMED

Grup de recerca 1

Convocatòries estatals

Amphorae ex Hispania 3 (AExH3): the trade of Hispanic amphorae in the Roman era in the Mediterranean. Amphoric chrono-typology, and relationship between production and reception. (PID2022-138200NB-I00). 2023 - 2027.

IP: Ramon Jàrrega.

Equip investigador: Joaquim Tremoleda, Daniel Mateo, Rut Geli, Enric Colom, Giorgio Rizzo i María Rosa Pina.

Estudio transdisciplinar, experimental y etnoarqueológico de estructuras de combustión de la Edad del Hierro en el Mediterráneo occidental (TRANSCOMB-2). (PID2022-137999NB-I00). 2023 - 2027.

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Equip investigador: Marta Blasco, Marta Mateu, Valentina Pescini, Joan Canela, Jordi Hernández i David Montanero.

Col·laboradors: Antoni Corrales, Carme Saorin (UB), Georgina Castells (Aj. de Calafell), Jordi Morer (Món Iber Rocs), Magdalena Salas (Museu de Manacor), Josep Pou (Aj. de Calafell), Daniel López (ArqueoVitis), Anne-Marie Curé (CNRS), Alexandre Beylier (CNRS), Sílvia Vila (UdL), Damià Ramis, María Pastor (UA-ICAC), Miguel Tarongi (CNRS), Arturo Oliver (Museu Belles Arts de Castelló) i Ada Gomar (IMF-CSIC).

Estudi de les fortificacions i la poliorcètica fenicio-púnica i la seva influència en l'arquitectura militar indígena de la Mediterrània centre-occidental. (FJC2021-047777-I). 2023 - 2024.

IP: David Montanero.

Equip investigador: M. Carme Belarte (ICREA).

ARTISAN – Creando narrativas en la arcilla: Desentrañando cambios económicos y socioculturales a lo largo de los periodos visigodo y omeya en la península ibérica oriental / Crafting narrative in clay: unravelling economic and sociocultural shifts throughout Visigoth and Umayyad periods in the Eastern Iberian Peninsula. (PID2023-153086NB-I00). 2024 - 2028. ***NOU**

IP: Josep M. Macias i Francesc Rodríguez.

Equip investigador: Ada Lasheras, Joan Negre, Josep M. Puche, Albert Ribera, Ferran Arasa i Jordi López.

Col·laboradors: Oscar Caldés, Ferran Falomir, Karen Fortuny, Itziar Gutiérrez, Pablo Medina i Miquel Rosselló.

Convocatòries de la Generalitat de Catalunya

El territori de Cessetania occidental al primer mil·lenni aC: del bronze final a la romanització. (Projecte Quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/22/00012). 2022 - 2025.

IP: M. Carme Belarte (ICREA) i Joan Canela.

Equip investigador: Jordi López, María Pastor (UA), Marta Blasco (UV), Anna Gutiérrez, Valentina Pescini, Arnau Garcia, Lúcia Colominas, Sílvia Valenzuela-Lamas (CSIC-IMF), Núria Armentano (MAC), Sílvia Vila, Marta Portillo (CSIC-IMF), Georgina Prats (UdL), Daniel López, Marta Mateu, Moisès Díaz, David Asensio (UAB), Jordi Principal (MAC), Rafel Jornet (UB), Jaume Noguera (UB), Jordi Morer (Món Iber Rocs), Anna Bertral, Marta Martín, Oriol Cuscó, Antoni Corrales, Ferran Piró, Graciella Pereda, Albert Velasco, Paloma Aliende i Iñaki Matías.

Annex

Estudi i difusió de la vil·la romana de Mas dels Frares i el seu entorn (Constantí, Tarragonès), II Fase (CLT009/22/00033). 2022 - 2025.

IP: Francesc Rodríguez (URV-ICAC) i Karen Fortuny.

Equip investigador: Òscar Caldés, Arnau Carbonell, Lúdia Colominas, Ivan Fernández, Laura Galán, Josep M. Macias, Ada Lasheras, Jordi López, M. Jesús Ortega, Josep M. Puche, Josep M. Palet, Maria Rueda i Katie Tardio.

Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (III Fase) (CLT009/22/00102). 2022 - 2025.

IP: Josep M. Macias i Andreu Muñoz Melgar (MBT-ICAC).

Equip investigador: Núria Armentano (MAC), Oscar Caldés, Albert Casas (UB), Sergio Coll (URV), Agustí Costa (URV), Iván Fernández (URV), Karen Fortuny, Diana Gorostidi (URV-ICAC), Abel Gallego, Anna Gutiérrez, Mahjoub Himi (UB), Andreu Muñoz, Josep M. Puche, Míriam Ramon (MBT), Isabel Rodà, Francesc Rodríguez (URV-ICAC), Imma teixell (Generalitat de Catalunya) i Josep M. Toldrà (URV-ICAC)..

Projecte *Iulia Libica* (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori del *municipium* (CLT009/22/00037). 2022 - 2025.

IP: Cèsar Carreras (UAB) i Jordi Guardia.

Equip investigador: Òscar Trullàs, Josep Guitart i Pau de Soto.

Col·laboradors: Aina Ibàñez (Arqueolegs.cat) i Santiago Palacios (Arqueolegs.cat).

Transformacions urbanístiques, dinàmiques constructives i vida urbana a la ciutat romana de Iesso (Guissona, Segarra) (CLT009/22/00039). 2022 - 2025.

IP: Núria Romaní (UAB) i Josep Guitart.

Equip investigador: Joaquim Pera (UAB), Esther Rodrigo (UAB), Pau de Soto (UAB), Laia Catarineu, Paua Sánchez, Gemma de Solà, Òscar Trullàs, David Castellana i Josep Ros.

MICRODOM: Contribució de la micromorfologia a l'estudi dels espais domèstics en el Mediterrani nordoccidental durant la protohistòria (2021 BP 00103). 2022 - 2025.

IP: Marta Mateu.

Equip investigador: M. Carme Belarte (ICREA).

Convocatòries d'altres entitats i/o institucions

El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). 2015 - 2025.

IP: Karen Fortuny, Ada Lasheras, Josep M. Macias i Francesc Rodríguez.

Equip investigador: Diana Gorostidi.

Excavacions arqueològiques a València la "Vella" (Riba roja de Túria). 2016 - 2024.

IP: Josep M. Macias, Albert Ribera i Miquel Rosselló.

Equip investigador: Francesc Rodríguez, Karen Fortuny, Iván Fernández, Òscar Caldés i Andreu Muñoz Virgili.

AQVAE TARRACONEM DVCTAE: la portada d'aigües a Tàrraco i vil·les de l'entorn. 2022 - 2025.

IP: Jordi López i Josep M. Puche.

Equip investigador: Agustí Costa (ETSA, URV), Joan Canela (ICAC), Sergio Coll (ETSA, URV), Lluís Casas (GRAPAC, UAB), Anna Gutiérrez (ICAC), Iñaki Matias (ICAC), David Moreno (ETSA, URV), Hèctor A. Orengo (ICAC-ICREA), Isidre Pastor (CEG) i Albert Velasco.

El poblament rural romà a l'àrea meridional de l'*ager Tarraconensis*. Estudi de la zona de Cambrils i els seus entorns.. 2023 - 2026.

IP: Ramon Jàrrrega (ICAC) i Enric Colom (ICAC).

Equip investigador: Jordi López (ICAC), Maria Rueda (ICAC), Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils), Jaume Massó (Museu de Reus) i Ramon Coll (Museu Romà de Premià de Mar).

Estratègies de prestigi en comunitats rurals protohistòriques a Catalunya (1er mil·lenni aC): una perspectiva interdisciplinària. 2024 - 2024.

IP: Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Equip investigador: Joan Canela (ICAC), Valentina Pescini (ICAC), Marta Mateu (ICAC), Marta Portillo (CSIC), Silvia Valenzuela (IMF-CSIC), Georgina Prats (UdL), Allowen Evin (NRS) i Daniel (SCCL), Jordi Morer i Antoni Corrales (ICAC).

Convocatòries europees

NetFoodIt: Networking food plant imports in Roman Italy (HORIZON-MSCA-2021-PF-01-101065142). 2022 - 2024.

IP: Federica Riso.

Equip investigador: Alexandra Livarda (Supervisor).

PlantNetGem: Exploring the process of urbanisation in the Roman provinces of Germania through the study of food plant commerce. HORIZON-MSCA-2021-PF-01 n.101063192. 2022 - 2024.

IP: Patricia Vandorpe.

Equip investigador: Alexandra Livarda (Supervisor).

SIGNATURE: Mapping endangered cultural soils in post-conflict regions through Big Earth Observation Data, artificial intelligence and geoarchaeological signatures. (HORIZON-MSCA-2021-PF-01. num. 101067100). 2023 - 2025.

IP: Sayantani Neogi.

Equip investigador: Hèctor A. Orengo (Supervisor).

STAR-AGESS: Spatio-Temporal Analysis of Ritual an Ancient Greek Experience of Sacred Spaces. H2020-MSCA-IF-2020. n. 101026674. 2022 - 2024.

IP: Efrosyni Boutsikas.

Equip investigador: Hèctor A. Orengo (Supervisor).

UnderTheSands. Ancient irrigation detection and analysis using Advanced remote sensing methods. HORIZON-MSCA-2021-PF-01. N. 101062705. 2022 - 2024.

IP: Nazarij Bulawka.

Equip investigador: Hèctor A. Orengo (Supervisor).

Col·laboradors: Josep M. Palet (ICAC), Arnau Garcia (ICAC), Francesc C. Conesa (ICAC), Iban Berganzo (ICAC), Alfredo Mayoral (ICAC), Toby C. Wilkinson (ICAC) i Paloma Aliende (ICAC).

R3NUrb: Reconstructing Roman Road Network for the understanding of Urban development. (HORIZON-MSCA-2022-PF-01-01-101109605). 2023 - 2024.

IP: Andrew McLean.

Equip investigador: Hèctor A. Orengo (ICREA) (Supervisor).

Cultur-Monts: Valorización de los Paisajes Culturales de montaña: un recurso de desarrollo territorial sostenible. 2024 - 2026.

IP: Josep M. Palet i Marta Flórez (coord.).

Equip investigador: Lúdia Colominas (ICAC-CERCA), Alfredo Mayoral (ICAC-CERCA), Valentina Pescini (ICAC-CERCA), Paloma Aliende (ICAC-CERCA), Arnau Carbonell (ICAC-CERCA) i Immaculada Richaud (ICAC-CERCA).

Convocatòries Estatals

The agricultural economy of the Aegean Dark Ages through machine learning-powered 3D cereal grain morphometrics. (PID2022-139907NB-I00). 2023 - 2026.

IP: Alexandra Livarda.

Equip investigador: Michael P. Wallace, Merkouris Georgiadis, Charlotte Diffey, Pagambam Sendash Singh, Toby C. Wilkinson, Federica Riso, Francesco C. Conesa, Patricia Vadorpe i Theoni Bainou.

TranScapes: Transported Mediterranean landscapes: diachronic integrated study of socio-environmental interactions and land-use changes at both sides of the Mediterranean (PID2021-127064NB-I00). 2022 - 2025.

IP: Josep M. Palet i Alfredo Mayoral.

Equip investigador: Lidia Colminas, Valentina Pescini, Maria Jesús Ortega, Marta Flórez, Mercouris Georgiadis i Oriane Bourgeon.

Col-laboradors: Isabel Mattuzzi, Jesús Martínez, Eurydice Kefalidou (National and kapodistrian University of Athenes), Constantina Kallintzi (Xanthi Ephoria of Antiques), Ana Ejarque (CNRS- Institute of Evolucionary Sciences), Helena Paula Carvalho (Universidade do Minho), Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier 3), Paloma Aliende, Gabriel de Prado (MAC), Ioannis Apostolou, Tania Polonio, Arnau Carbonell i Abel Gallego.

Roman expansion and acculturations at both sides of the Mediterranean: searching for patterns, rates and singularities through archaeozoology. (RYC-2019-026732-I). 2021 - 2026.

IP: Lídia Colominas.

Equip investigador: Laura Strolin, Abel Gallego, Katie Tardio (University of North Carolina) i Nimrod Maron (University of Haifa).

Col·laboradors: Yifat Thareani (NYU Tel-Aviv), Pere Castanyer (MAC-Empúries), Joaquim Tremoleda (MAC-Empúries), Oriol Olesti (UAB) i Cèsar Carreras (UAB).

Transeant. Landscape of transhumance:
Environmental archaeology research between Eastern
Pyrenees (Spain) and Maritime Alps (Italy) (FJC2019-
040406-I) & (RYC2021-034621-I). 2020 - 2025.

IP: Valentina Pescini.

Equip investigador: Josep M. Palet (ICAC), Alfredo Mayoral (ICAC), Natalia Éguiez (AMBILab), Ivano Rellini (UNIGE), Bruna Ilde Menozzi (UNIGE), Diego Moreno (UNIGE), Roberta Cevasco (UNISG), Vittorio Tigrino (UNIUPPO), Anna Maria Mercuri (UNIMORE), Assunta

Florenzano (UNIMORE) i Lorenzo Braga (UNIMORE).

Col·laboradors: Lúdia Colominas (ICAC), Arnau Carbonell (ICAC), Abel Gallego (ICAC), Jesús Martínez (GIAP) i Anna Maria Stagno (UNIGE).

Heritage under young forests: recording and interpreting the culturale heritage underneath the afforested Zagori (NW Greece). (FJC2021-047943-I). 2023 - 2024.

IP: Faidon Moudopoulos-Athanasiou.

Equip investigador: Hèctor A. Orengo
(Supervisor) (ICREA).

Landscape Geoarchaeology: Applications in Mediterranean Landscapes of Greece, Spain and France (IJC2020-045609-I). 2022 - 2024.

IP: Alfredo Mayoral.

Equip investigador: Hèctor A. Orenge (Supervisor), Josep M. Palet, Arnau García-Molsosa, Francesc C. Conesa, Valentina Pescini i Merkourios Georgiadis.

Off the beaten track: the diffusion of Imperial economic influence to inland regions in Antiquity. (FJC2021-047729-I). 2023 - 2024.

IP: Laura Strolin.

Equip investigador: Lídia Colominas (Supervisor).

RIVERINE: Mapping archaeological mounds and long-term socio-ecological transformations in riverine monsoonal plains. (PCI2021-122026-2B). 2022 - 2024.

IP: Navjot Kour.

Equip investigador: Francesc C. Conesa.

ArqueoPirenaia II. Transferencia social, didáctica y mediación del patrimonio en un paisaje cultural de alta montaña (Valles de Núria y Coma de Vaca, Pirineos Orientales). 2024 - 2025.

IP: Josep M. Palet.

Equip investigador: Valentina Pescini, Ada Richaud, Lúdia Colominas i Paloma Aliende

Airborne and Spaceborne Remote Sensing in Landscape Archaeology (JDC2022-050110-I). 2024 - 2026.

IP: Ekta Gupta.

Equip investigador: Arnau Garcia.

Convocatòries de la Generalitat de Catalunya

Arqueologia de l'alta muntanya a les capçaleres del Segre – Ter (Cerdanya-Ripollès): territori i paisatge. (CLT009/22/00035). 2022 - 2025.

IP: Lúdia Colominas i Arnau Carbonell.

Equip investigador: Josep M. Palet, Arnau Garcia, Jesús Martínez, Abel Gallego, Paloma Aliende, Marta Flórez, M. Jesús Ortega, Valentina Pescini, Alfredo Mayoral i Tània Polonio.

Col·laboradors: Natàlia Egüez, Anna Beltral i Santiago Giralt.

Arqueologia del paisatge agrari, ocupació del territori i interaccions socioambientals al Baix Ter (Montgrí-Daró) (CLT009/22/00034). 2022 - 2025.

IP: Josep M. Palet i Alfredo Mayoral.

Equip investigador: Esther Rodrigo (UAB), Maia Jesús Ortega, Oriane Bourgeon, Arnau Carbonell, Valentina Pescini, Hèctor A. Orengo, Arnau Garcia, Mercourios Georgiadis, Giannis Apostolou, Konstantina Venieri, Iban Berganzo, Lúdia Colominas, Abel Gallego, Paloma Aliende, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Gabriel de Prado (MAC- Ullastret), Marta Flórez, Graham R. Jones i Isabel Mattuzzi.

Col·laboradors: Santiago Giralt (CSIC), Rosa Plana (Université Paul-Valéry Montpellier 3) i Anna Bertral.

PASToralisme i explotació del medi natural al MONTseny occidental en la transició de l'Antiguitat al món Medieval. Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (CLT009/22/00036). 2022 - 2025.

IP: Abel Gallego, Valentina Pescini.

Equip investigador: Alexandra Livarda, Theoni Bainou, Alexandra Kriti, Alfredo Mayoral, Natàlia Egüez (Universidad de La Laguna), Arnau Garcia, Francesc C. Conesa, Judit Ciurana, Paloma Aliende, Felix Retamero (UAB), Jaume Oliver (UAB) i Arnau Moret (Ajuntament d'Aiguafreda).

Automated detection and monitoring of endangered archaeological sites at global scales using Big Earth Data, cloud-computing workflows and Artificial Intelligence. (2020 BP 00203). 2022 - 2025.

IP: Francesc C. Conesa.

Equip investigador: Hèctor A. Orengo (ICREA).

Convocatòries d'altres entitats i/o institucions

MAHSA: Mapping Archaeological Heritage Sites in Asia. 2020 - 2024.

IP: Cameron Petrie (University of Cambridge), Hèctor A. Orengo (ICAC) i Prod. Marco Mandella (UPF).

Equip investigador: Arnau Garcia (ICAC), Iban Berganzo (ICAC) i Carla Lancelotti (UPF).

MAPHSA: Mapping the Archaeological Pre-Columbian Heritage of South America. 2023 - 2025.

IP: Hèctor A. Orengo.

Palaikastro Phase 4 (Minoan). 2012 - 2024.

IP: Alexandra Livarda (University of Nottingham), Carl Knappett (University of Toronto) i Nicoletta Momigliano (University of Bristol).

Re-contextualising the Neolithisation of Greece: Establishing a reliable chronology of the Early Neolithic site Plateia Magoula, Prodromos, western Thessaly, central Greece. 2017 - 2024.

IP: Alexandra Livarda (University of Nottingham), Hèctor A. Orengo (University of Cambridge) i Athanasia Krahtopoulou (Ephoreia of Antiquities of Karditsa, Hellenic Ministry of Culture & Sports).

Convocatòries Estatals

La construcción del pasado en la Grecia arcaica y clásica: mecanismos compositivos, genealogías y catálogos. (PID2019-110908GB-I00 / AEI). 2020 - 2024.

IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC)

i Francesc Xavier Riu (UB).

Equip investigador: Jaume Pòrtulas (UB), Natàlia Palomar (UB), Joan Josep Mussarra (UB), Joan Silva, Roser Homar, Sergi Grau (UB), Teresa Magadán, Montserrat Reig, Roger Aluja i Julia Janicka.

Col·laboradors: Elena Duce, Núria Torras (UPF), Bernardo Berruecos (Universidad Autónoma de México), Massimiliano Omaghi (Universitat de Freiburg), Rubén José García (UB), Anna Cortadelles (UB), Eloi Creus, Marta Nicolàs (URV) i Pau Nualart (ICAC).

SULMARE: Sulcato marmore ferro. Canteras, talleres, artesanos y comitentes de las producciones artísticas en piedra en la Hispania tarraconensis. (PID2019-106967GB-I00). 2020 - 2024.

IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)

i Pilar Lapuente (UniZar-ICAC).

Equip investigador: Antonio Peña (UAB) (fins 2021), Isabel Rodà (ICAC), Jordi López (ICAC), Alessandro Ravotto (ICAC), Patricia Terrado (ICAC), Juan Antonio Antolinos (ICAC), Maria Pia Darblade (ICAC), Aureli Álvarez (ICAC), Manuel Parada (UVA), Begoña Soler (ICAC) i Simona Perna (ICAC).

Col·laboradors: Anna Gutiérrez (ICAC), Simona Perna (ICAC), Alba Alonso (URV), Virginia García-Entero (UNED), Josep Anton Remolà (MNAT), Emmanuelle Rosso (Paris-Sorbonne), Isabelle Pianet (IRAMAT), Serena Zoia (Milà), Adalberto Ottati (UPO, Sevilla), Serena Vinci (UNED), José Antonio Cuchí (Zaragoza), Paolo Garofalo (Lisboa), Borja Díaz Ariño (Zaragoza), Federica Gatto (Louvaine), Marie-Claire Savin (ICAC), Anna Artina (Consell de Formentera), Hugo Feliu (ICAC), Laura Galán (ICAC), Pablo Varona (Perugia), Joan Hilari Muñoz (Tortosa), Jaume Massó Carballido (IMMR - Reus), Teresa Buey (URV) i Lucio Lauri (Roma).

«Cosas de mármol». Creación, usos y reciclaje de las producciones marmóreas en Hispania (RED2022-134955-T). 2023 - 2025.

IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Equip investigador: Virginia Garcia (UNED), Olívia Rodríguez, Irene Mañas, Javier Martínez i José Miguel Noguera.

UTIS

Convocatòries d'altres entitats i/o institucions

Paisatges pel benestar. 2024 - 2026.

IP: Marta Flórez i Josep M. Palet.

Equip investigador: Arnau Carbonell, Guila Fidel (VdH); Víctor Jiménez (BitLab), Marc Aguilar (BitLab), Gerard Nel·lo (freelance), Santi Riera i Roberta Montesana (UB) i Sabrina Bianco (UIB).

ArqueoEscènica. Nous llenguatges per a la transferència del coneixement. 2024 - 2026.

IP: Marta Flórez.

Equip investigador: Josep M. Palet, Arnau Carbonell, Laura González, (Cia. Routart) i Maria Ramírez (Cia. Routart).

ArqueoEspai. Eina per la Transferència, l'Impacte social i la ciència ciutadana en arqueologia. 2024 - 2026.

IP: Marta Flórez.

Equip investigador: Josep M. Palet, Gilbert Frigola, Víctor Jiménez (BitLab), Marc Aguilar (BitLab), Jesús Pérez (Gir.cat) i Enric Lamarca (Gir.cat).

Consorci integrat per:

**Generalitat
de Catalunya**

**UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI**

Centre CERCA:

Centre acreditat:

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n - 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33 / www.icac.cat / info@icac.cat
[@ICAC_cat](https://www.instagram.com/ICAC_cat)